

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

26.03.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ КОМЕНТАР НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА АОБР ПО ИКОНОМИЧЕСКИТЕ МЕРКИ, ОБЯВЕНИ ОТ МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ИЗВЪНРЕДЕН БРИФИНГ НА 24.03.2020 Г.

Бяха анонсирани 4,5 млрд. лв. за икономически мерки, насочени към бизнеса и заетостта, от тях:

1. **500 млн. лв. за ББР** за портфейлни гаранции за търговските банки за **обезпечаване на кредити на бизнеса в размер на 2,5 млрд. лв.**

Коментар:

Анонсирана вече мярка. Съответства на препоръките на ЕК. Практикува се в повечето страни, обявили мерки. Размер – малко над 2% от БВП. В някои страни достига до 15%. Има анонс да се увеличи, ако е необходимо. Кредитите към нефинансовите предприятия по последни данни на БНБ са 35 млрд. лв. Един на всеки 14 ще може да се възползва при недопускане на концентрация. Мярката няма спешен характер. Не е оповестена процедурата за кандидатстване. В анкетно проучване сред бизнеса само 42% я определят като „силно необходима“. При конкретизиране на механизма за кандидатстване, ползване и издължаване трябва да се търси максимална бързина и минимална сложност, за да не стане тя неизползваема.

2. **200 млн. лв.** за безлихвени кредити през търговските банки в размер до 1500 лв., на лица, които са в неплатен отпуск, при запазване на трудовите правоотношения.

Коментар:

Единствената нова мярка. Малко над 130 000 лица ще имат достъп на тази мярка (изчислението е на база максималния възможен размер). Вероятно ще е добра мярка, като временен буфер за около месец.

3. **Над 1 млрд. лв.** за финансиране на мярката „60/40“

Коментар:

Добра идея, лоша реализация дотук. Неработеща мярка, поради недомислени изисквания. Анонсирана и уредена в Закона за извънредното положение. Сега се определя размерът на средствата.

Предлаганата мярка има силно стеснен обхват – само тези предприятия, които са преустановили работа, въз основа на акт на държавен орган. Не включва предприятия със силен спад на продажбите поради кризата, т.е. масовия случай.

Реалното съотношение не е 60/40. За служител с месечна брутна заплата (осигурителен доход) от 1000 лв., НОИ ще преведе 600 лв., а служителят струва на работодателя 1 190 лв. Около 19 на сто осигуровки за сметка на работодателя. Съотношението е по-скоро 50/50. Или предприятие, на което му е забранено да работи и, съответно – няма приходи, трябва да поеме ангажимент за 3 плюс три (общо 6) месеца да изплаща пълното възнаграждение и да запази числеността на персонала, за да получи подкрепа в размер на разходи за труд за месец и половина. Плащайки Данък сгради, Такса битови отпадъци, разходи за охрана, наем или ипотека! Спряно предприятие без никакви приходи за неизвестен период от време!

От тези 60 на сто, 2/3 ще се върнат обратно в хазната до 25-то число на месеца, следващ месеца на изплащане на заплатите, под формата на осигурителни плащания от работодателя и осигурените лица и като удържан авансов данък от възнагражденията на служителите.

От друга страна, работниците се очаква да получават пълен размер на януарския си доход, без да работят, без да имат съответните разходи, които имат, когато ходят на работа.

Не намираме такива условия никъде в ЕС и ОИСР. За да работи такава мярка, следва държавата да подкрепи дохода на работещите в предприятия, преминали на намалено работно време, поради голям спад на продажбите. В такива случаи правителствата компенсират ЧАСТ от загубения доход.

Предвидените срокове в ПМС показват, че ще са необходими около 20 работни дни след приемането му, за да стигнат първите суми до бизнеса, т.е. най-рано в края на април! Това не е спешна мярка. Твърде много бюрокрация – копие на заповеди, заявления, декларация, списък на служителите, с посочване на осигурителния доход (!?). Последното е най-безсмислено. Подкрепата ще се изплаща на база осигурителния доход за м. Януари 2020 г. Данните за този период са представени от осигурителите на НАП/НОИ до 25.02.2020 г. Това показва, че има още резерви за опростяване на процедурите, ако това не се направи, от експресното проучване до бизнеса се очертава по-висока вероятност работодателите да предпочетат директно да освободят работниците и служителите, вместо финансовото натоварване на фирмата, без директна възвръщаемост.

Бюджетът на Фонд Безработица за 2020 г. е в размер на 438 млн. лв. Още при приемането му е заложен дефицит близо 95 млн. лв. Бюджетът е съставен на база прогноза за 66 000 безработни лица за 2020 г., със среден размер на обезщетението 547 лв., като част от тези безработни лица са придобили това качество през 2019 г. (т.е. действителният брой безработни лица е далеч по-малък). В България се завръщат освободени от работа от други европейски страни наши граждани с права да получават до 1500 лв. до 12 месеца обезщетение, дължимо от същия фонд, което не е калкулирано в бюджета. Не става ясно без бюджетна актуализация откъде ще се вземат тези над милиард лева, които всъщност няма да се изхарчат, а заетостта и доходите на работещите хора няма да бъдат подкрепени, ако не се промени новоприетият Закон за ИП.

Мярката е рестриктивна и като обхват, и като условия за ползване. Необходимо е да се прецизират предприятията, които могат да се възползват от нея, т.е. точен анализ на засегнатите браншове и отрасли. Промяна и в условията – да се зложат реални икономически показатели, които да са основа за обективна преценка за влиянието на кризата върху предприятието – намален % на обем продажби и т.н., вместо използваното сега субективно изброяване на сектори.

4. Отлагане до 30 юни на плащане на данъци – **600 млн. лева.**

Коментар:

Отлага се плащането на корпоративния данък за тези, които са на печалба и дължат такъв. Не е нова мярка. Уредено е в Закона за извънредното положение. Препоръчва се от ЕК и се прилага под една или друга аналогична или по-силна форма на подкрепа в страните, обявили мерки за подкрепа на икономиката. Ако фирмите изхарчат сумите, предвидени за данъци, откъде ще ги набавят на 1.07.?

Това не е реално оставяне на пари в бизнеса, а само краткосрочно времево изместване. В този смисъл може да се помисли и за още по-ускорено възстановяване на ДДС на експортно ориентираните компании (за 1 седмица от подаване на СД), а на останалите да се мине временно към процедура на възстановяване като на износителите – максимум месец след подаване на СД.

Телефонът за сигнали за задължения на държавните институции към фирмите следва да се допълни с електронен адрес, на който да се набират тези сигнали и, когато е възможно, да се съпровождат със съответните документи, като ангажимент на държавата да придвижи претенциите в най-кратки срокове.

5. **За извънредните разходи с МЗ, МВР и МО – 500 млн. лв.** Не коментираме размера. Трябва да бъде за сметка на замразяване на заплатите в останалата бюджетната сфера. Необходима мярка. Не е свързана пряко с подкрепа на икономиката.
6. **50 млн. лева за Великденски добавки към пенсиите.** Традиционно плащане. Няма пряка връзка с подкрепа на икономиката.

[В. Банкеръ](#)

✓ Работодателите искат по-ускорено възстановяване на ДДС на експортно ориентираните компании

Асоциация на организациите на българските работодатели, която включва Асоциацията на индустриалния капитал, Българската стопанска камара, Българската търговско промишлена палата и Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, коментира икономическите мерки, обявени от премиера Бойко Борисов на извънреден брифинг на 24 март. На събитието бяха анонсирани 4,5 млрд. лв. за икономически мерки, насочени към бизнеса и заетостта.

Ето позицията на работодателите:

500 млн. лв. за ББР за портфейлни гаранции за търговските банки за обезпечаване на кредити на бизнеса в размер на 2,5 млрд. лв.

Коментар:

Анонсирана вече мярка. Съответства на препоръките на ЕК. Практикува се в повечето страни, обявили мерки. Размер – малко над 2% от БВП. В някои страни достига до 15%. Има анонс да се увеличи, ако е необходимо. Кредитите към нефинансовите предприятия по последни данни на БНБ са 35 млрд. лв. Един на всеки 14 ще може да се възползва при недопускане на концентрация. Мярката няма спешен характер. Не е оповестена процедурата за кандидатстване. В анкетно проучване сред бизнеса само 42% я определят като „силно необходима“. При конкретизиране на механизма за кандидатстване, ползване и издължаване трябва да се търси максимална бързина и минимална сложност, за да не стане тя неизползваема.

200 млн. лв. за безлихвени кредити през търговските банки в размер до 1500 лв., на лица, които са в неплатен отпуск, при запазване на трудовите правоотношения.

Коментар:

Единствената нова мярка. Малко над 130 000 лица ще имат достъп на тази мярка (изчислението е на база максималния възможен размер). Вероятно ще е добра мярка, като временен буфер за около месец.

Над 1 млрд. лв. за финансиране на мярката „60/40“

Коментар:

Добра идея, лоша реализация дотук. Неработеща мярка, поради недомислени изисквания. Анонсирана и уредена в Закона за извънредното положение. Сега се определя размерът на средствата.

Предлаганата мярка има силно стеснен обхват – само тези предприятия, които са преустановили работа, въз основа на акт на държавен орган. Не включва предприятия със силен спад на продажбите поради кризата, т.е. масовия случай.

Реалното съотношение не е 60/40. За служител с месечна брутна заплата (осигурителен доход) от 1000 лв., НОИ ще преведе 600 лв., а служителят струва на работодателя 1 190 лв. Около 19 на сто осигуровки за сметка на работодателя.

Съотношението е по-скоро 50/50. Или предприятие, на което му е забранено да работи и, съответно - няма приходи, трябва да поеме ангажимент за 3 плюс три (общо 6) месеца да изплаща пълното възнаграждение и да запази числеността на персонала, за да получи подкрепа в размер на разходи за труд за месец и половина. Плащайки Данък сгради, Такса битови отпадъци, разходи за охрана, наем или ипотека! Спряно предприятие без никакви приходи за неизвестен период от време!

От тези 60 на сто, 2/3 ще се върнат обратно в хазната до 25-то число на месеца, следващ месеца на изплащане на заплатите, под формата на осигурителни плащания от работодателя и осигурените лица и като удържан авансов данък от възнагражденията на служителите.

От друга страна, работниците се очаква да получават пълен размер на януарския си доход, без да работят, без да имат съответните разходи, които имат, когато ходят на работа.

Не намираме такива условия никъде в ЕС и ОИСР. За да работи такава мярка, следва държавата да подкрепи дохода на работещите в предприятия, преминали на намалено работно време, поради голям спад на продажбите. В такива случаи правителствата компенсират ЧАСТ от загубения доход.

Предвидените срокове в ПМС показват, че ще са необходими около 20 работни дни след приемането му, за да стигнат първите суми до бизнеса, т.е. най-рано в края на април! Това не е спешна мярка. Твърде много бюрокрация – копие на заповеди, заявления, декларация, списък на служителите, с посочване на осигурителния доход (!?). Последното е най-безсмислено. Подкрепата ще се изплаща на база осигурителния доход за м. Януари 2020 г. Данните за този период са представени от осигурителите на НАП/НОИ до 25.02.2020 г. Това показва, че има още резерви за опростяване на процедурите, ако това не се направи, от експресното проучване до бизнеса се очертава по-висока вероятност работодателите да предпочетат директно да освободят работниците и служителите, вместо финансовото натоварване на фирмата, без директна възвръщаемост.

Бюджетът на Фонд Безработица за 2020 г. е в размер на 438 млн. лв. Още при приемането му е заложен дефицит близо 95 млн. лв. Бюджетът е съставен на база прогноза за 66 000 безработни лица за 2020 г., със среден размер на обезщетението 547 лв., като част от тези безработни лица са придобили това качество през 2019 г. (т.е. действителният брой безработни лица е далеч по-малък). В България се завръщат освободени от работа от други европейски страни наши граждани с права да получават до 1500 лв. до 12 месеца обезщетение, дължимо от същия фонд, което не е калкулирано в бюджета. Не става ясно без бюджетна актуализация откъде ще се вземат тези над милиард лева, които всъщност няма да се изхарчат, а заетостта и доходите на работещите хора няма да бъдат подкрепени, ако не се промени новоприетият Закон за ИП.

Мярката е рестриктивна и като обхват, и като условия за ползване. Необходимо е да се прецизират предприятията, които могат да се възползват от нея, т.е. точен анализ на засегнатите браншове и отрасли. Промяна и в условията – да се зложат реални икономически показатели, които да са основа за обективна преценка за влиянието на кризата върху предприятието – намален % на обем продажби и т.н., вместо използваното сега субективно изброяване на сектори.

Отлагане до 30 юни на плащане на данъци – 600 млн. лева.

Коментар:

Отлага се плащането на корпоративния данък за тези, които са на печалба и дължат такъв. Не е нова мярка. Уредено е в Закона за извънредното положение. Препоръчва се от ЕК и се прилага под една или друга аналогична или по-силна форма на подкрепа в страните, обявили мерки за подкрепа на икономиката. Ако фирмите изхарчат сумите, предвидени за данъци, откъде ще ги набавят на 1.07.?

Това не е реално оставяне на пари в бизнеса, а само краткосрочно времево изместване. В този смисъл може да се помисли и за още по-ускорено възстановяване на ДДС на експортно ориентирани компании (за 1 седмица от подаване на СД), а на останалите да се мине временно към процедура на възстановяване като на износители – максимум месец след подаване на СД.

Телефонът за сигнали за задължения на държавните институции към фирмите следва да се допълни с електронен адрес, на който да се набират тези сигнали и, когато е възможно, да се съпровождат със съответните документи, като ангажимент на държавата да придвижи претенциите в най-кратки срокове.

За извънредните разходи с МЗ, МВР и МО – 500 млн. лв. Не коментираме размера. Трябва да бъде за сметка на замразяване на заплатите в останалата бюджетната сфера. Необходима мярка. Не е свързана пряко с подкрепа на икономиката.

50 млн. лева за Великденски добавки към пенсиите. Традиционно плащане. Няма пряка връзка с подкрепа на икономиката.

Investor.bg

✓ Бизнесът: Мярката „60/40“ е неработеща поради недомислени изисквания

Очертава се по-висока вероятност фирмите да предпочетат директно да освободят работници, вместо финансовото натоварване без директна възвръщаемост, посочват от АОБР

Ангажиментът на държавата по отпускане на над 1 млрд. лв. за финансиране на така наречената мярка „60/40“, при която определени фирми ще бъдат компенсирани, за да запазят служителите си, изплащайки 40 на сто от заплатите, а 60 на сто поема държавата, е добра идея, но с лоша реализация дотук. Това е неработеща мярка поради недомислени изисквания. Това се посочва в съвместна позиция на фирмите, членувачи в Асоциацията на организациите на работодателите в България (АОБР).

Вчера премиерът анонсира, че правителството подготвя икономически мерки, насочени към бизнеса и заетостта, на стойност 4,5 млрд. лв.

Предлаганата мярка има силно стеснен обхват – само тези предприятия, които са преустановили работа, въз основа на акт на държавен орган. Не включва предприятия със силен спад на продажбите поради кризата, т.е. масовият случай, посочват работодателите в България.

Реалното съотношение не е 60/40, обясняват още от АОБР. За служител с месечна брутна заплата (осигурителен доход) от 1000 лв., НОИ ще преведе 600 лв., а служителят струва на работодателя 1190 лв. Около 19 на сто осигуровки за сметка на работодателя. Съотношението е по-скоро 50/50, изчисляват те.

От АОБР обобщават ситуацията по следния начин: предприятие, на което му е забранено да работи и съответно няма приходи, трябва да поеме ангажимент за 3 плюс 3 (общо 6) месеца да изплаща пълното възнаграждение и да запази числеността на персонала, за да получи подкрепа в размер на разходи за труд за месец и половина.

От тези 60 на сто, 2/3 ще се върнат обратно в хазната до 25-то число на месеца, следващ месеца на изплащане на заплатите, под формата на осигурителни плащания от работодателя и осигурените лица и като удържан авансов данък от възнагражденията на служителите.

От друга страна, работниците се очаква да получават пълен размер на януарския си доход, без да работят, без да имат съответните разходи, които имат, когато ходят на работа.

Не намираме такива условия никъде в ЕС и ОИСР, посочват от АОБР. За да работи такава мярка, следва държавата да подкрепи дохода на работещите в предприятия, преминали на намалено работно време, поради голям спад на продажбите. В такива случаи правителствата компенсират част от загубения доход.

Предвидените срокове в постатновлението показват, че ще са необходими около 20 работни дни след приемането му, за да стигнат първите суми до бизнеса, т.е. най-рано в края на април, което означава, че това не е спешна мярка. Твърде много бюрокрация – копие на заповеди, заявления, декларация, списък на служителите, с посочване на осигурителния доход, обясняват от бизнеса.

За българските работодатели най-безсмислено е подкрепата да се изплаща на база осигурителния доход за месец януари 2020 г. Данните за този период са представени от осигурителите на НАП/НОИ до 25.02.2020 г. Това показва, че има още резерви за опростяване на процедурите, ако това не се направи, от експресното проучване до бизнеса се очертава по-висока вероятност работодателите да предпочетат директно да освободят работниците и служителите, вместо финансовото натоварване на фирмата, без директна възвръщаемост.

От АОБР също така имат съмнения, че бюджетът на Фонд Безработица за 2020 г., който е в размер на 438 млн. лв., ще издържи, тъй като още при приемането му е заложен дефицит близо 95 млн. лв. Бюджетът е съставен на база прогноза за 66 000 безработни лица за 2020 г., със среден размер на обезщетението 547 лв., като част от тези безработни лица са придобили това качество през 2019 г. (т.е. действителният брой безработни лица е далеч по-малък). В България се завръщат освободени от работа от други европейски страни наши граждани с права да получават до 1500 лв. до 12 месеца обезщетение, дължимо от същия фонд, което не е калкулирано в бюджета. Не става ясно без бюджетна актуализация откъде ще се вземат тези над 1 милиард лева, които всъщност няма да се изхарчат, а заетостта и доходите на работещите хора няма да бъдат подкрепени, ако не се промени новоприетият Закон за ИП.

Според бизнеса мярката е рестриктивна и като обхват, и като условия за ползване. **Необходимо е да се прецизират предприятията, които могат да се възползват** от нея, т.е. точен анализ на засегнатите браншове и отрасли. Нужна е и промяна в условията – да се заложи реални икономически показатели, които да са основа за обективна преценка за влиянието на кризата върху предприятието – намален процент на обем продажби и т.н., вместо използваното сега субективно изброяване на сектори.

Във връзка с **отлагането до 30 юни на плащането на данъци** работодателите посочват, че се отлага плащането на корпоративния данък за тези, които са на печалба и дължат такъв. И питат, ако фирмите изхарчат сумите, предвидени за данъци, откъде ще ги набавят на 1 юли.

Това не е реално оставяне на пари в бизнеса, а само краткосрочно времево изместване, казват от АОБР. И предлагат да се помисли и за още по-ускорено възстановяване на ДДС на експортно ориентирани компании (за 1 седмица от подаване на СД), а на останалите да се мине временно към процедура на възстановяване като на износителите – максимум месец след подаване на СД.

Телефонът за сигнали за задължения на държавните институции към фирмите следва да се допълни с електронен адрес, на който да се набират тези сигнали и, когато е възможно, да се съпровождат със съответните документи, като ангажимент на държавата да придвижи претенциите в най-кратки срокове.

Само 42% от фирмите определят като „силно необходима“ обявената мярка, чрез която се предоставят **500 млн. лв. за ББР за портфейлни гаранции за търговските банки** за обезпечаване на кредити на бизнеса. Това показва анкетно проучване сред фирмите в страната, членувачив АОБР. При конкретизиране на механизма за кандидатстване, ползване и издължаване трябва да се търси максимална бързина и минимална сложност, за да не стане тя неизползваема, посочват от бизнес организациите. Един на всеки 14 ще може да се възползва при недопускане на концентрация, отбелязват анкетираните и уточняват, че не е оповестена процедурата за кандидатстване.

По отношение на единствената нова мярка, неогласявана досега у нас – ангажиране на 200 млн. лв. за безлихвени кредити през търговските банки в размер до 1500 лв., на лица, които са в неплатен отпуск, при запазване на трудовите правоотношения, от АОБР коментират, че малко **над 130 000 лица ще имат достъп** до тези заеми (изчислението е на база максималния възможен размер). Вероятно ще е добра мярка, като временен буфер за около месец, посочват работодателите.

За извънредните разходи за МЗ, МВР и МО от АОБР смятат, че сумата, каквато и да е тя, трябва да бъде за сметка на замразяване на заплатите в останалата бюджетната сфера. Посочват, че това е необходима мярка, но не е свързана пряко с подкрепа на икономиката.

Дарик

✓ Членове на АОБР излязоха с първи коментари на икономическите мерки на правителството

Членове на Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) излязоха с първи коментари на икономическите мерки, обявени от премиера Бойко Борисов. Мненията на работодателите са оповестени на интернет страницата на Българската стопанска камара. Вчера бяха анонсирани 4,5 млрд. лева за икономически мерки, насочени към бизнеса и заетостта.

По предложените 500 млн. лв. за ББР за портфейлни гаранции за търговските банки за обезпечаване на кредити на бизнеса в размер на 2,5 млрд. лв. членовете на АОБР посочват, че мярката съответства на препоръките на ЕК. Практикува се в повечето страни, обявили мерки.

Кредитите към нефинансовите предприятия по последни данни на БНБ са 35 млрд. лева, се изтъква в коментара и се прави извод, че един на всеки 14 ще може да се възползва при недопускане на концентрация. Мярката няма спешен характер. Не е оповестена процедурата за кандидатстване.

В анкетно проучване сред бизнеса само 42 на сто я определят като "силно необходима", се цитират данни в коментара и се препоръчва при конкретизиране на механизма за кандидатстване, ползване и издължаване да се търси максимална бързина и минимална сложност, за да не стане тя неизползваема.

По предложението за 200 млн.лв. за безлихвени кредити през търговските банки в размер до 1500 лева на работещи, които са в неплатен отпуск, при запазване на трудовите правоотношения се посочва, че това е единствената нова мярка. Малко над 130 000 души ще имат достъп до тази мярка, се казва в коментара, като се уточнява, че изчислението е на база максималния възможен размер. Вероятно ще е добра мярка, като временен буфер за около месец, се изтъква още в коментара.

По мярката за предоставяне на над 1 млрд. лв. за финансиране на мярката "60/40" се коментира разнопосочно - от "Добра идея, лоша реализация дотук" до "Неработеща мярка, поради недомислени изисквания. Анонсирана и уредена в Закона за извънредното положение. Сега се определя размерът на средствата".

В коментара се посочва, че предлаганата мярка има силно стеснен обхват - само тези предприятия, които са преустановили работа, въз основа на акт на държавен орган. Не включва предприятия със силен спад на продажбите поради кризата, т.е. масовия случай.

В друг коментар се изтъква, че реалното съотношение не е 60 на 40. За служител с месечна брутна заплата (осигурителен доход) от 1000 лв., НОИ ще преведе 600 лв., а служителят струва на работодателя 1 190 лв. Около 19 на сто осигуровки са за сметка на работодателя. Съотношението е по-скоро 50 на 50, пише авторът на коментара.

От тези 60 на сто, две трети ще се върнат обратно в хазната до 25-то число на месеца, следващ месеца на изплащане на заплатите, под формата на осигурителни плащания от работодателя и осигурените лица и като удържан авансов данък от възнаграденията на служителите, се посочва още в коментар.

В друг коментар се посочва, че предвидените срокове в Постановлението на МС показват, че ще са необходими около 20 работни дни след приемането му, за да стигнат първите суми до бизнеса, т.е. най-рано в края на април. Това не е спешна мярка, се казва още в коментара и се изразява мнение, че тя е съпроводена с твърде много бюрокрация. Отлага се плащането на корпоративния данък за тези, които са на печалба и дължат такъв, се посочва още в друг коментар и се изтъква, че това не е реално оставяне на пари в бизнеса, а само краткосрочно времево изместване. В този смисъл, може да се помисли и за още по-ускорено възстановяване на ДДС на експортно ориентирани компании, се препоръчва в коментара.

Предлага се още телефонът за сигнали за задължения на държавните институции към фирмите да се допълни с електронен адрес, на който да се набират тези сигнали и когато е възможно, да се съпровождат със съответните документи, като ангажимент на държавата да придвижи претенциите в най-кратки срокове.

Нова ТВ

✓ АОБР с коментар за икономическите мерки на правителството заради коронавируса

Членовете на АОРБ - АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ излязоха с официален коментар на икономическите мерки, които страната взема спрямо бизнеса заради обявеното извънредно положение заради разпространението на коронавируса.

Според тях отпускането на 500 милиона лева за ББР за портфейлни гаранции за търговските банки за обезпечаване на кредити на бизнеса в размер на 2,5 млрд. лв. е анонсирана вече мярка.

"Съответства на препоръките на ЕК. Практикува се в повечето страни, обявили мерки. Размер – малко над 2% от БВП. В някои страни достига до 15%. Има анонс да се увеличи, ако е необходимо. Кредитите към нефинансовите предприятия по последни данни на БНБ са 35 млрд. лв. Един на всеки 14 ще може да се възползва при недопускане на концентрация. Мярката няма спешен характер. Не е оповестена процедурата за кандидатстване. В анкетно проучване сред бизнеса само 42% я определят като „силно необходима“. При конкретизиране на механизма за кандидатстване, ползване и издължаване трябва да се търси максимална бързина и минимална сложност, за да не стане тя неизползваема", посочват от работодателската организация.

Членовете на АОРБ са категорични, че единствената нова мярка в анонсираните е 200 млн. лв. за безлихвени кредити през търговските банки в размер до 1500 лв., на лица, които са в неплатен отпуск, при запазване на трудовите правоотношения. "Малко над 130 000 лица ще имат достъп на тази мярка (изчислението е на база максималния възможен размер). Вероятно ще е добра мярка, като временен буфер за около месец", уточняват от организацията.

Като добра идея, но с лоша реализация до този момент работодателите определиха анонсираните над 1 млрд лева за финансиране на схемата "60/40". "Неработеща мярка, поради недомислени изисквания. Анонсирана и уредена в Закона за извънредното положение. Сега се определя размерът на средствата. Предлаганата мярка има силно стеснен обхват – само тези предприятия, които са преустановили работа, въз основа на акт на държавен орган. Не включва предприятия със силен спад на продажбите поради кризата, т.е. масовия случай. Реалното съотношение не е 60/40. За служител с месечна брутна заплата (осигурителен доход) от 1000 лв., НОИ ще преведе 600 лв., а служителят струва на работодателя 1 190 лв. Около 19 на сто осигуровки за сметка на работодателя. Съотношението е по-скоро 50/50. Или предприятие, на което му е забранено да работи и, съответно - няма приходи, трябва да поеме ангажимент за 3 плюс три (общо 6) месеца да изплаща пълното възнаграждение и да запази числеността на персонала, за да получи подкрепа в размер на разходи за труд за месец и половина. Плащайки Данък сгради, Такса битови отпадъци, разходи за охрана, наем или ипотека! Спряно предприятие без никакви приходи за неизвестен период от време! От тези 60 на сто, 2/3 ще се върнат обратно в хазната до 25-то число на месеца, следващ месеца на изплащане на заплатите, под формата на осигурителни плащания от работодателя и осигурените лица и като удържан авансов данък от възнагражденията на служителите.

От друга страна, работниците се очаква да получават пълен размер на януарския си доход, без да работят, без да имат съответните разходи, които имат, когато ходят на работа. Не намираме такива условия никъде в ЕС и ОИСР. За да работи такава мярка, следва държавата да подкрепи дохода на работещите в предприятията, преминали на намалено работно време, поради голям спад на продажбите. В такива случаи правителствата компенсират ЧАСТ от загубения доход.

Предвидените срокове в ПМС показват, че ще са необходими около 20 работни дни след приемането му, за да стигнат първите суми до бизнеса, т.е. най-рано в края на април! Това не е спешна мярка. Твърде много бюрокрация – копие на заповеди, заявления, декларация, списък на служителите, с посочване на осигурителния доход (!?). Последното е най-безсмислено. Подкрепата ще се изплаща на база осигурителния доход за м. Януари 2020 г. Данните за този период са представени от осигурителите на НАП/НОИ до 25.02.2020 г. Това показва, че има още резерви за опростяване на процедурите, ако това не се направи, от експресното проучване до бизнеса се очертава по-висока вероятност работодателите да предпочетат директно да освободят работниците и служителите, вместо финансовото натоварване на фирмата, без директна възвръщаемост.

Бюджетът на Фонд Безработица за 2020 г. е в размер на 438 млн. лв. Още при приемането му е заложен дефицит близо 95 млн. лв. Бюджетът е съставен на база прогноза за 66 000 безработни лица за 2020 г., със среден размер на обезщетението 547 лв., като част от тези безработни лица са придобили това качество през 2019 г. (т.е. действителният брой безработни лица е далеч по-малък). В България се завръщат освободени от работа от други европейски страни наши граждани с права да получават до 1500 лв. до 12 месеца обезщетение, дължимо от същия фонд, което не е калкулирано в бюджета. Не става ясно без бюджетна актуализация откъде ще се вземат тези над милиард лева, които всъщност няма да се изхарчат, а заетостта и доходите на работещите хора няма да бъдат подкрепени, ако не се промени новоприетият Закон за ИП.

Мярката е рестриктивна и като обхват, и като условия за ползване. Необходимо е да се прецизират предприятията, които могат да се възползват от нея, т.е. точен анализ на засегнатите браншове и отрасли. Промяна и в условията – да се зложат реални икономически показатели, които да са основа за обективна преценка за влиянието на кризата върху предприятието – намален % на обем продажби и т.н., вместо използваното сега субективно изброяване на сектори", коментираха от АОРБ.

По повод отлагането на плащането на данъците от там обясняват, че става дума за корпоративния данък за тези, които са на печалба и дължат такъв. Не е нова мярка. Уредено е в Закона за извънредното положение. "Препоръчва се от ЕК и се прилага под една или друга аналогична или по-силна форма на подкрепа в страните, обявили мерки за подкрепа на икономиката. Ако фирмите изхарчат сумите, предвидени за данъци, откъде ще ги набавят на 1.07.?", питат от работодателската асоциация.

"Това не е реално оставяне на пари в бизнеса, а само краткосрочно времево изместване. В този смисъл може да се помисли и за още по-ускорено възстановяване на ДДС на експортно ориентирани компании (за 1 седмица от подаване на СД), а на останалите да се мине временно към процедура на възстановяване като на износителите – максимум месец след подаване на СД. Телефонът за сигнали за задължения на държавните институции към фирмите следва да се допълни с електронен адрес, на който да се набират тези сигнали и, когато е възможно, да се съпровождат със съответните документи, като ангажимент на държавата да придвижи претенциите в най-кратки срокове. За извънредните разходи с МЗ, МВР и МО – 500 млн. лв. Не коментираме размера. Трябва да бъде за сметка на замразяване на заплатите в останалата бюджетната сфера. Необходима мярка. Не е свързана пряко с подкрепа на икономиката", добавят още от АОРБ.

Членовете ѝ са на мнение, че осигуряването на 50 милиона лева за великденски добавки на пенсионерите няма пряка връзка с подкрепата към икономиката.

✓ Кабинетът прие пакета от икономически мерки

Кабинетът прие пакета от икономически мерки. Правителството капитализира Българската банка за развитие със 700 млн.лв. Заделени са и 50 млн. лева за добавки за най-ниските пенсии за Великден.

1 млрд. лева ще отидат за работодателите по схемата 60 на 40, ако запазят работниците си, вместо да ги съкратят.

500 млн. лева са предвидени за увеличените разходи в министерствата на здравеопазването, отбраната и вътрешните работи.

200 млн. лева са разходите, които се заделят за безлихвени потребителски кредити до 1500 лв. Те ще бъдат отпуснати за хората в неплатен отпуск при запазване на трудовите договори.

Според бизнеса, взетите мерки са много хубави като идея, но трябва да се дороботят и прецизират. Едно от исканията им е да бъдат замразени заплатите в бюджетния сектор.

Държавата няма да включи в данъчната ваканция друг налог освен корпоративния данък, категоричен беше в ефира на NOVA вицепремиерът Томислав Дончев.

„Хайде да не разглобяваме държавата на 10-ия ден от кризата, няма невъзможни неща. С данъците трябва да се внимава много, това са нашите пари, и ако ние не внасяме пари, няма как да харчим“, заяви вицепремиерът Томислав Дончев.

Сега на ход са търговските банки. Държавата има конкретни очаквания от тях.

„На първо място, най-важното е банките да не бъдат толкова, настоятелни, когато има необслужвани кредити, също така някой има нужда от пари, да си помогне за ликвидна подкрепа за месец два или три -гаранция да му дадат“, заяви Дончев.

Според бизнеса мярката за безлихвени потребителски кредити няма да обхване всички нуждаещи се.

„Малки кредити с 1500 лева, тази мярка би обхванала около 130 000 човека, тя едва ли ще стигне до всеки български гражданин“, коментира Милена Ангелова от АИКБ.

За бизнеса подпомагането на трите министерства с 500 млн. лева е оправдано, но под условие.

„Ние сме съгласни, но настояваме възнагражденията в бюджетния сектор да бъдат замразени, за да се компенсира ефектът от тази мярка“, каза Милена Ангелова.

Държавата пък счита, че е нужно да се разшири обхватът на секторите, които ще могат да се възползват от новата схема за изплащане на заплати – 60 % за сметка на държавата и 40% да се поеме от работодателя.

„Засегнатите сектори не са само хотели, ресторанти и транспорт. Заявките в промишлеността също се свиват – за мен промишлеността също трябва да бъде включена, но фабриката много трудно се пуска, ако е спряна“, заяви Донев.

Според вицепремиера не е изключено да се стигне и до теглене на заем.

За повече информация вижте [видеото](#).

[Алфа ТВ](#)

✓ Цената на извънредното положение

Ивелин Желязков, директор „Тристранно сътрудничество“ в АИКБ разговаря с Боян Аспарухов на 23.03.2020 г.

"В изготвения проект за постановление, чрез което да се компенсират икономически работодателите, има неща, които много сериозно се разминават с практиките в някои европейски страни“, коментира за ТВ „Алфа“ директорът „Тристранно сътрудничество“ в АИКБ Ивелин Желязков. „Веднага ще кажа какво имам предвид. 60% компенсация. Добре, но само за такива предприятия, които са спряли работа. Хайде да видим как е другаде. Първо, не е 60%, а варира от 65 до 90%. Второ, отнася се и за производства, които са преминали към намалено работно време, а не са спряли напълно“.

Според Ивелин Желязков, за държавата е много по-изгодно работодателите да не прекъсват да изпълняват своята дейност, а работниците да продължат да получават възнагражденията си, защото обратното ще удари всички, цялото общество. Логиката е ясна: ако държавата не предложи адекватни компенсации, предприятията ще бъдат принудени да освобождават хора. Когато няма производствена дейност, няма как да има приход, от който пък да се плащат заплати. И тогава същите тези хора ще трябва да се регистрират като безработни, а държавата да им плаща. При това, за много по-дълъг период, защото в зависимост от стажа обезщетението за безработица стига до 12 месеца.

“Възможностите на държавата са значителни, тя може да интервенира. И е добре да го направи, за да може когато кризата приключи, икономиката ни да се възстанови по-бързо. Да не стигнем до ситуация: днес да освобождаваме хора, а утре същите тези хора да ги търсим обратно“, препоръча експертът. Според него работодателите повече от всички ценят своите работници, защото те са им необходими.

„Ще бъде много по-скъпо и по-тежко, когато кризата приключи, да се възстановяват цели сектори от икономиката“, обобщил той. „В актуалната ситуация понякога гласът на разума бива чуван, което е добре. Ако става по-често, би било още по-добре“.

Гледайте целия разговор в [приложеното видео](#).

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНТ](#)

✓ Премиерът Борисов ще участва в заседание на Европейския съвет

Министър-председателят Бойко Борисов ще вземе участие в заседанието на Европейския съвет, което ще започне днес в 17 ч и ще се проведе по видео връзка. Това ще бъде третата видеоконференция, на която европейските лидери ще координират усилията на страните от ЕС за справяне с COVID-19, като предишните се състояха на 10 и 17 март.

Държавните и правителствени ръководители ще обсъдят мерки за ограничаване на разпространението на коронавируса, осигуряване на медицинско оборудване с акцент върху тестове, лична защитна екипировка и респиратори, както и за отпускането на допълнителни средства за изследвания и ваксина.

Европейските лидери ще разговарят и за начините за справяне със социално-икономическите последици, причинени от разпространението на COVID-19. Очаква се на срещата да бъдат разгледани и въпросите за граждани на Европейския съюз, които все още са блокирани в трети страни.

На заседанието на Европейския съвет ще бъде обсъдено и приемането на решение за започване на преговори за присъединяване към ЕС на Република Северна Македония и Република Албания.

✓ КЕВР ще обсъди поевтиняването на газа и парното

Предстоящото поевтиняване на газа, парното и топлата вода ще бъде обсъдено в Комисията за енергийно и водно регулиране. Предложението на регулатора е от април синьото гориво да е с 40% по-евтино, а цените на топлоенергията да паднат между 8 и 25 на сто за различните топлофикации в страната.

Най-голямо понижение на цените на парното и топлата вода се очаква да има в столицата - с 25 на сто. С 21% е по-евтина ще е топлоенергията във Враца, между 15 и 17 на сто ще паднат цените във Велико Търново, Бургас, Разград и Плевен. В Пловдив цените ще са 12 на сто по-ниски. Най-малко намаление - с 8%, ще има във Варна.

Поевтиняването на парното и топлата вода е резултат от договорените по-ниски цени на природния газ, които "Булгаргаз" купува от руския си доставчик "Газпром экспорт". То обаче няма да окаже влияние на цените на тока, които регулаторът предвижда да останат без промяна.

Окончателно решение ще бъде взето в края на месеца, а новите по-ниски цени ще са факт от април.

✓ Как бизнесът гледа на предложените от кабинета икономически мерки?

Мярката 60/40 се предвижда да обхване всички икономически сектори, засегнати от кризата, смята социалният министър Деница Сачева. Част от бизнеса обаче се обяви против схемата с мотив, че тя не помага за реалното запазване на работните места и обвиниха правителството, че икономическите мерки не са съгласувани с работодателите.

Всеки ден, в който цели сектори на икономиката не работят, неизвестността расте - какви ще са последствията. И до колко пагубни може да бъдат. Правителството реши:

Увеличава се капиталът на Българската банка за развитие до 700 млн. лв.

Кабинетът отпуска близо 50 млн. лв. за Великденски добавки за близо милион и 200 хил. пенсионери.

40 лв. допълнително ще получат възрастните с пенсии до 363 лв.

България ще поиска от Европейската комисия вноските медицински стоки за борба с Covid-19 да бъдат освободени от мита и ДДС и това да бъде записано в общо решение на Брюксел.

На този фон - хора в неплатен отпуск не биха взели безлихвен кредит до 1500 лева. Причината - все пак това е заем и ще трябва да се връща. А за близо 850 000 самонаети алтернатива все още няма.

Бизнес в застой. Работници у дома - без заплата, без яснота - до кога ще продължи.

Ангелина работи в оптика в един от моловете. От 13 март е в неплатен отпуск. Семейството ѝ разчита на една заплата - от съпруга ѝ.

Ангелина Колева, служител в оптика в София: Смятам, че като едни отговорни и разумни хора някак си сме се погрижили да не изпадаме в безпомощно състояние в такава ситуация.

Кредитите дават илюзорно притежаване на пари - убедена е Ангелина. Затова не би се възползвала от възможността за безлихвен кредит до 1500 лева.

Ангелина Колева, служител в оптика в София: Много хора много лекомислено вземат тези пари, но в крайна сметка какво решават тези 1500 лева - покриват си битовите сметки, но после идват нови битови сметки, и нови, и нови. Ти реално пак трябва да ги върнеш тези пари.

Стоянка Митева, собственик на салон за красота в Хасково: Имаме задължения за наем от порядъка на около 160 лева. При мен също има един назначен работник - с неговите осигуровки и моите - стават около 500 лева. Държавата предлага помощ от порядъка 60 на 40, но никой не говори за самите осигуровки.

Мярката - 60 % от държавата - 40 % от работодателя за засегнатите - защитава фиска, смятат от Стопанската камара.

Най-ценният ресурс - обучен и квалифициран персонал - трябва да се запази, убеден е социалният министър.

Деница Сачева - министър на труда и социалната политика: За много компании това е изключително важно поради факта не само защото това са дългосрочни техни служители, но и това са служители, в които е инвестирано по отношение на обучение, на подготовка, на подбор на персонала. Нито един отговорен работодател не би искал в момента безразсъдно и панически да съкращава хора.

И докато наетите на трудови договори имат алтернатива, то самоосигуряващите се са в задънена улица. Като брокерите на недвижими имоти.

Щелян Калчев - собственик на брокерска компания: Голяма част от нашата администрация е в неплатен отпуск, защото ние реално не сме в рецесия. Ние реално сме в икономическа кома, защото мерките, които са предприети от държавата са за хората, които са на трудови договори и за определени индустрии. Нашата индустрия фактически не влиза в тези изисквания и ние няма да можем да отговорим на изискванията, за да кандидатстваме за помощ.

Над 850 000 са самоосигуряващите се в България. За тях решение все още няма.

✓ Изготвен е първи доклад за оценка на ефекта на COVID-19 върху икономиката на София

Изготвен е доклад „Оценка на ефекта на COVID-19 върху икономиката на София. В доклада са представени анализи и данни за трите сценария за развитие на икономиката, ефектът по сектори в международен и европейски мащаб и ефектът върху развитието на икономиката на София.

Разгледани са икономическият ефект на COVID-19 в Европа и върху икономиката на България. В доклада се посочва, че Виенският институт за международна икономика предвижда, според възможните сценарии, ръстът в реалния БВП на България за настоящата година да се движи от 2.8% (предкризисна прогноза), през 2.5% (слаб ефект) и 2.1% (среден ефект) до 1.4% при сценарий на тежък ефект от кризата.

Институтът за пазарна икономика (България) публикува прогнози за БВП с по-мек сценарий, при който ефектът би бил спад от 1% от БВП и по-вероятен, критичен сценарий, със спад от 4 до 5%.

Според анализ на Института за пазарна икономика (ИПИ) на този етап глобална рецесия изглежда много вероятна, като точният ѝ обем до голяма степен ще зависи от броя заразени и продължителността на карантината. В рамките на разумното е да се очаква свиване на БВП на столицата с 1-3% за 2020 г., се посочва още в доклада.

Очаква се най-засегнати да бъдат туристическо-развлекателният бранш, както и свързаните с него логистика и транспорт. Според Института за пазарна икономика благодарение на големия дял на информационно-комуникационните технологии и аутсорсинга (а и на услугите като цяло) икономиката на София е относително гъвкава и има потенциал да се адаптира бързо към кризисните социално-икономически условия.

Докладът разглежда и възможните мерки за предотвратяване на ефекта от коронавируса върху икономиката на града.

✓ Танева предложи на ЕК недоговорените бюджети да са в подкрепа на уязвими производители

Недоговорените бюджети по европейските програми, които са към Министерство на земеделието, храните и горите, да се пренасочат към уязвими производители, като подкрепа заради COVID-19. Това предложение към Европейската комисия отправи министърът на земеделието, храните и горите Десислава Танева по време на заседание на Съвета на министрите на земеделието на ЕК, който се проведе вчера с конферентна видео връзка.

Предложението включва недоговорените средства да се прехвърлят в общ фонд, който да се управлява като механизъм на извънредна държавна помощ.

„Това ще бъде един пакет за борба срещу последиците от пандемията. По този начин всяка държава членка бързо и ефективно да има възможност да разписва мерки в рамките на този бюджет“, изтъкна министър Танева.

Това ще позволи да бъдат подпомогнати най-уязвимите производители – сектор „Плодове и зеленчуци“, рибарство и аквакултури, както и млечни продукти. Помощта ще им позволи да компенсират направените извънредни разходи във връзка с COVID -19, както и за възможност за съхранение на продукцията.

„В България ресторантьорството и туризмът имат основно значение за разпространението на продукцията на посочените уязвими производители“, коментира министър Танева.

Тя приветства насоките на Европейската комисия за „зелени коридори“ и подчерта, че от интерес на фермерите е с предимство по тези коридори за транспорт да бъдат както медицинските стоки, така и храните и превозът на животни.

По време на заседанието беше обсъдено и прилагането на Преходната национална помощ. Министър Танева заяви, че на фона на пандемичната обстановка, в която се намира цяла Европа, страната ни предлага Преходната национална помощ да бъде приложена чрез адаптивни инструменти към настоящата ситуация, като останат ограниченията единствено в секторен план.

„Също така предлагаме и с цел гарантиране перспективата на фермерите да продължим дебата за ОСП, а този за Зелената сделка да бъде отложен“, допълни още Танева.

Дарик

✓ Министър Захариева приема в МВНР унгарския външен министър Петер Сярто

Вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева ще приеме днес, 26 март 2020 г., министъра на външните работи и търговията на Унгария Петер Сярто по негово искане. Това съобщиха от МВНР.

Двамата министри ще разговарят на четири очи в 12:00 ч. в Министерството на външните работи.

В 13:15 ч. Екатерина Захариева и Петер Сярто ще направят изявления пред медиите в зала 101 „Антарктида“ на МВНР.

В. Сега

✓ Парламентът спира с редовните заседания

Депутатите да се събират, когато трябва да гласуват закони, свързани с извънредното положение, предлагат управляващите

Заради разпространението на коронавируса депутатите трябва да се събират единствено, за да приемат закони, свързани с извънредното положение - това предлагат управляващите от ГЕРБ, подкрепени от останалите парламентарни политически сили, без БСП. Това, на практика, означава, че Народното събрание ще прекрати редовните си заседания.

"Не можем да искаме цялата страна да бъде под карантина, която все повече се затяга, а ние да нарушаваме всички предписания. Сега е време и ние да се отървем от илюзията за изключителност. Вирусът няма учтиво да ни попита – вие депутати ли сте? А, ще ви подмина", обоснова предложението председателят на Народното събрание Цвета Караянчева от ГЕРБ. И допълни: "Някой ще каже, че това е диктатура в полза на изпълнителната власт, защото се дава възможност на двама генерали да ни управляват. Но да четем конституцията – по всяка време Народното събрание се свиква от

председателя на Народното събрание, по искане на 48 народни представители, по искане на президента и на Министерския съвет. В момента нацията показва изключителна дисциплина. Хайде, нека не вървим в обратната посока". Точно в тази посока социалистите развиха аргументите си против идеята. "Вие намерихте начин парламентът да бъде единствено и само печат за извънредните закони, които ще внася Министерският съвет. Ние, като опозиция, няма да позволим това да продължи дълго. Ще се борим демокрацията в България да бъде защитена. А вие, които провокирате това, рано или късно, ще платите политическата цена. Този парламент трябва да се свика само още веднъж – за да гласува оставката на правителството", отвърна зам.-председателят на НС Кристиан Вигенин от БСП.

Investor.bg

✓ Документи за парични обезщетения могат да се подават и електронно

Заявление за обезщетение за безработица ще приема и Агенцията по заетостта

Спират да текат нормативно определените срокове за осигурените лица, каквито са повечето останали без работа, за периода на извънредното положение, информират от Агенцията по заетостта.

Заявления, жалби и други документи във връзка с паричните обезщетения могат да се подават по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор към съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт. Документите, включително и за получаване на обезщетения, ще се смятат за подадени в срок, в случай че са подадени до 14 дни след отмяната на извънредното положение.

Също така със Закона вече се предоставя нова услуга, чрез която хората, посещаващи бюрото по труда, за да се регистрират като безработни, могат на същото място да подадат и заявление за обезщетение, без да е необходимо да посещават и офиса на НОИ. Приетите заявления за обезщетения ще се предават на НОИ по служебен път.

Агенцията по заетостта припомня, че регистрацията в бюрото по труда може да се заяви и по пощата или по електронен път към бюрото по труда, в което търсещият работа желае да се регистрира по постоянен или настоящ адрес.

В условията на извънредно положение бюрата по труда в цялата страна работят и продължават да приемат клиенти в офисите си при засилени предпазни мерки, включително и свързани със спазването на карантинния срок за завърналите се в чужбина. На всички лица, които се регистрират в бюрото по труда, в деня на регистрацията се предлага подходящо за тяхното образование и квалификация работно място, при наличие на такова. В условията на извънредно положение също е налице търсене на работна сила, а заявените работни места са публикувани в сайта Агенцията по заетостта, посочват от там.

Лицата, които не ползват електронните услуги на Агенцията по заетостта и/или на НОИ и не се възползват от отложените срокове, трябва да предвидят повече време за подаване в бюрото по труда на двете заявления за регистрация като безработни и за обезщетения за безработица, както и да разполагат с изискваните документи.

Информация във връзка с получаването на обезщетения за безработица може да се намери на официалния сайт на НОИ, както и на посочените на него телефони.

✓ Светът и коронакризата: Какви икономически мерки предприемат държавите

„Каквото е необходимо“ е познат на лидерите и централните банкери рефрен

Правителствата и централните банки по целия свят усилват действията си за противодействие на икономическия шок от епидемията от коронавирус. От намаляване на лихвите до подкрепа за компании и домакинства... Властите се стремят да ограничат дълбочината и продължителността на очакваната глобална рецесия.

Каквото е необходимо“ е познат на лидерите и централните банкери рефрен. Общият стимул, заложен в световен мащаб, е 3 трлн. долара и продължава да нараства. Въпреки това е трудно да се установи точно как и кога тези пари ще стигнат до мястото, където наистина има нужда от тях, и ще започнат да дават ефект. Междувременно финансовите пазари остават силно нестабилни и броят на глобалните случаи на заразени с вируса се увеличава с всеки изминал ден.

Ето какво предприемат повечето водещи страни, както и тези около България!

САЩ

Администрацията на Доналд Тръмп настоява за трети транш от фискални стимули, който може да струва 1,3 трлн. долара. Той включва 50 млрд. долара заеми за страдащия авио сектор, 150 млрд. долара за други засегнати отрасли и 500 млрд. долара за чекове на гражданите, които следва да получат до три седмици. Контролираният от републиканците Сенат изготвя свое собствено предложение, което включва някои от идеите на администрацията.

В крайна сметка след няколко дни на спорове Белият дом и Сенатът се споразумяха по спасителния план за 2 трлн. долара за намаляване на икономическите щети. Средствата са разпределени по следния начин:

500 млрд. долара директни плащания към американските граждани за шоково раздвижване на икономиката - 1200 долара за повечето американци

- 500 млрд. долара за тежко ударената индустрия
- 350 млрд. долара за малкия бизнес
- 250 млрд. долара за хората, загубили работата си през последните седмици
- 75 млрд. долара за болници

Целта е да се намали въздействието от коронавируса върху американската икономика. Към сметката могат да се прибавят и още 50 млрд. долара, които ще отидат конкретно към самолетната индустрия, в частност Boeing.

Междувременно Федералният резерв намали основния лихвен процент със 150 базисни пункта до почти нула и понижи дисконтовата лихва до 0,25%. Той насърчава банките да вземат заеми с отстъпка, което им осигурява лесни и евтини пари, и предлага заеми, обезпечени с активи от взаимни фондове на паричния щатски пазар, освободени от данъци. Фед

също така обеща да закупи облигации за 700 млрд. долара, като същевременно пусна мерки за подкрепа на пазара на корпоративни облигации и отвори програма за спешно кредитиране.

Евروزоната

В допълнение към създаването на инвестиционен фонд за коронавируса от 37 млрд. евро ЕС претегля как да активира спасителния си фонд - Европейския механизъм за стабилност, за да отключи още 410 млрд. евро, за да помогне на правителствата в еврозоната в нужда. Средствата ще бъдат използвани за финансиране само на здравни разходи и покриване на икономически щети. Засега не е ясно дали парите могат да бъдат използвани от страни, които не са членки на еврозоната. Финансовите министри на европейския валутен блок също така са одобрили да бъдат отпуснати значителни ресурси за подкрепа на пандемичната криза.

ЕС ще облекчи правилата за разходи за своите 27 членки, като им позволи да натоварят повече бюджетите си без да се страхуват от строгите разпоредби на блока относно целите за дълга и дефицита. Брюксел също така ще даде възможност на правителствата да предоставят помощ на компаниите и ликвидна подкрепа за малкия бизнес и потенциално банките. Междувременно Европейската централна банка стартира програма за спешно изкупуване на облигации за 750 млрд. евро. В допълнение са предвидени 120 милиарда евро за допълнителни покупки на активи и мерки за изпомпване на повече ликвидност във финансовата система и субсидиране на дългосрочни кредити за банките. Банката предлага гъвкавост при третирането на необслужвани кредити, което позволява на банките да се възползват изцяло от държавните гаранции и „кредитната ваканция“.

Кризисните правила на ЕК предвиждат пет вида помощи, които могат да бъдат предоставени от държавите членки.

1. Преки безвъзмездни средства, данъчни предимства и авансови плащания: държавите членки могат да създадат схеми за отпускане на до 800 хил. евро на дружество за справяне с неотложни нужди от ликвидност.

2. Държавни гаранции за заеми: държавите членки ще предоставят гаранции, за да може банките да продължават да предоставят заеми за оборотни средства и инвестиционните нужди на бизнес клиентите.

3. Субсидирани публични заеми за дружества.

4. Защитни мерки за банките, които насочват държавната помощ към реалната икономика: някои държави членки планират да надграждат съществуващите кредитни възможности на банките и да ги използват като канал за подкрепа на бизнеса и по-специално за малките и средните предприятия. Такава помощ се счита за пряка помощ за клиентите на банките, а не за самите банки, и дава насоки как да се гарантира минимално нарушаване на конкуренцията между банките.

5. Краткосрочно застраховане за експортни кредити. Тази рамка ще бъде валидна до края на 2020 г., като ЕК може да прецени преди това дали тя трябва да бъде разширена.

Германия

Одобрени бяха плановете на федералното правителство за „защитен щит“ за 600 млрд. евро за по-големи компании. Държавата иска да даде гаранции в голям мащаб и, ако е необходимо, да национализира важни компании изцяло или отчасти. Когато кризата приключи, те трябва да бъдат приватизирани отново. Не всички компании могат да се възползват, а само тези с високи приходи или повече от 250 служители. По-малките компании могат да се възползват само в отделни случаи - ако са особено важни за инфраструктурата.

Бундестагът одобри законодателния пакет от нови задължения, помощ, спасителни фондове, социални помощи. В рамките на един ден. В петък Федералният съвет - регионалната камара - ще одобри всичко. Черната нула – балансираният бюджет, остава в миналото. Депутатите гласуваха отмяна на спирачката на дълга и допълнителния бюджет. Той предвижда, че поради кризата в хазната ще влязат с 33,5 милиарда евро по-малко данъци. Освен това ще има допълнителни разходи от 122,5 милиарда евро.

Само за малки компании и самостоятелно наети лица са предвидени около 50 милиарда евро като субсидии. Големите компании трябва да бъдат осигурени с капитал чрез стабилизиращ фонд. При необходимост държавата ще придобива дялове.

Франция

Париж обяви план на стойност 45 млрд. евро, при което планираният бюджетен дефицит ще се увеличи от 2,2% на 3,9% от брутния вътрешен продукт. Ще има и фонд за солидарност в размер на 32 млрд. евро, от който ще се покрият отменени или отложени данъчна задължение на предприятия в затруднение. Изплащането на заплатите на хора, чиито работни места са застрашени от ограниченията, ще струва близо 8,5 млрд. евро.

Президентът Еманюел Макрон обеща да спаси икономиката „каквото и да струва“. На компаниите ще бъде разрешено да отлагат плащане на данъци, малките предприятия могат да отложат и плащането на сметките за комунални услуги. Френският лидер също обеща да гарантира банкови заеми на компании за 300 милиарда евро. Мерките са част от пакет от 45 милиарда евро. Междувременно всички икономически реформи ще бъдат спрени - за защита на покупателната способност. Правителството ще подкрепи компании, в които Франция има участия - Air France-KLM, Engie и Renault SA - и заяви, че е готово да национализира някои компании, ако е необходимо.

Френската централна банка ще приема повече заеми за малки и много малки предприятия при операции по рефинансиране за банките. Други мерки за разширяване на обезпечението ще бъдат обсъдени на равнище ЕЦБ.

Италия

Италия вече прие план в размер на 25 млрд. евро, който включва редица мерки, включително облекчения за длъжниците. Икономическите загуби на Италия от прекратяването на производството в рамките на борбата срещу разпространението на коронавируса могат да достигнат около 100 милиарда евро месечно, заяви президентът на Всеобщата конфедерация на италианската индустрия Конфиндустрия Винченцо Боча. Мерките - според източници на Bloomberg, включват помощ за работници, изправени пред временни съкращения, увеличаване на гаранционен фонд за

заеми на малки и средни предприятия, обезщетение за фирми, чиито обороти са спаднали с повече от 25% - основно насочен към туристическата индустрия, временен мораториум за бизнес и лични ипотечни плащания. Обсъжда се също така и помощ за наемодателите.

Икономическият министър Стефано Патуанели казва, цитиран от FT, че спешните мерки ще разширят бюджетния дефицит на Италия до малко под 3% от БВП тази година спрямо 1,6% през 2019 г. Мерките все пак ще трябва да получат одобрение от Брюксел. Италианската икономика от години изпитва трудности и в последното десетилетие дългът на Рим е цели 134% от БВП - ниво, което в ЕС само Гърция надвишава, а безработицата е постоянен проблем, особено сред младите хора.

Великобритания

Великобритания, която първоначално предостави 12 млрд. паунда на 17 март, обяви значителен пакет на стойност 330 млрд. паунда под формата на държавни заеми и гаранции. „Ще направим всичко, което е необходимо“, каза финансовият министър Риши Сунак. Малките предприятия ще имат достъп до парични субсидии до 25 000 паунда. Предвижда се допълнително финансиране за здравната служба, както и 3-месечна отсрочка на плащания по ипотeki.

Правителството на министър-председателя Борис Джонсън е отпуснало досега близо 57 млрд. паунда пряка подкрепа от бюджета на 11-ти март, показва справка на Министерството на финансите и изчисления на Bloomberg Economics. Подкрепата, която включва безпрецедентното обещание за поемане на заплатите на служителите в риск от загуба на работно място, отговаря за 2.5% от brutния вътрешен продукт. По време на кризата от 2009 г. делът бе 2%. Тогава правителството на Гордън Браун временно намали данък добавена стойност и увеличи разходите, за да защити икономиката.

АЦБ намали лихвите до рекордно ниските 0,1% и повиши количествената си цел за облекчаване до 645 милиарда паунда при спешни нужди. Освен това тя въведе мерки за облекчаване на кредитната наличност за банките, засили линията за суап и предостави неограничено кредитиране за засегнатите големи бизнеси наред с Министерството на финансите.

Китай

Икономиката, която е най-силно засегната от избухването на вируса - Китай, запази стимулиращия си отговор и е сравнително скромна - без обявени мащабни планове за разходи. Паричните власти влагат ликвидност в икономиката в няколко операции за подкрепа на банките.

Централната банка изпомпа 550 милиарда юана (78 милиарда долара) в банковата система чрез намаляване на резервните изисквания. Данъците за засегнати от пандемията компании бяха намалени и има планове за повече харчове за инфраструктура. Ограниченията за дълговете бяха свити, за да се улеснят по-малките компании да набират средства в чужбина.

Япония

Правителството на премиера Шинзо Абе изготви пакет, който възлиза общо на 2,03 трилиона йени (19 милиарда долара). Управляващата коалиция увеличи раздаването на пари в размер на 12 000 йени (110 долара) на човек, докато планира нов пакет.

Японската централна банка следи за рекордните темпове на закупуване на акции, тъй като се опитва да засили настроеността и повиши горната граница на годишната си цел за закупуване на ETF до 12 трилиона йени. ЯЦБ купи и облигации при непланирана операция.

Индия

Премиерът Нарендра Моди все още не е обявил пакет за фискални стимули, дори когато ефективно затвори границите на страната за повечето чужденци и поиска частният сектор да осигури служителите да работят от дома. Той каза, че правителството е сформирало панел за изследване на въздействието върху икономиката, която расте с най-бавни темпове от повече от десетилетие.

Централната банка на Индия обяви инжекция в размер на 2 милиарда долара за валутния пазар в подкрепа на рупията, тъй като тя падна до рекордно ниско ниво, както и парични инжекции чрез дългосрочни репо операции.

Русия

Руското правителство не е склонено да излезе с голям пакет от фискални стимули, който може да изостри поскъпването на рублата - над 22% за тази година. Вместо това то дава приоритет на най-уязвимите сектори. Фонд от 300 млрд. рубли (3,7 млрд. долара) беше създаден за подпомагане на компаниите, докато на фирми и лица, работещи в туристическия сектор, ще бъде разрешено да забавят плащанията на данъци.

Централната банка смекчи някои изисквания за кредитиране за банките. Двойният шок от скорошния срив на цената на петрола и свиването на икономиката заради коронавируса накара Банката на Русия да действа и в сферата на лихвените проценти. Тъй като рублата се търгува близо до четиригодишно дъно, централната банка задържа основната си ставка от 6%.

Централната банка смекчи някои изисквания за кредитиране за банките. Двойният шок от скорошния срив на цената на петрола и отпадането на коронавирус постави Банката на Русия в лихвени проценти. Тъй като рублата се търгува близо до четиригодишно дъно, централната банка държи основната си ставка от 6% на заседание в петък. Пазарите на опции залагат, дори могат да се увеличат процентите на залагане в рамките на следващите три месеца.

Южна Корея

Правителството представи план за 50 трилиона вона (39 милиарда долара) за малкия бизнес. Регулаторите забраниха късите продажби на акции в продължение на шест месеца, докато държавата създаде фонд от за 10 трилиона вона за стабилизиране на облигациите и акциите. Те също така ще осигурят ликвидност за компании с по-ниски рейтинги чрез увеличаване на емисиите на облигации за първично обезпечение до 6,7 трилиона вона през следващите три години. Междувременно Банката на Корея намали основния си лихвен процент до исторически ниско дъно.

Турция

Планът за 100 милиарда лири (15,4 милиарда долара) ще помогне на бизнеса да преодолее икономическата буря. Сред мерките са намаляване на данъци, отлагане на плащания за бизнеса и увеличаване на минималните пенсионни изплащания

Турската централна банка противодейства на икономическите последици от пандемията на коронавирус с рязко намаляване на лихвите. На извънредна среща, насрочена по-рано от планираното, паричните власти намалиха основната лихва с цял процентен пункт до 9,75 процента.

Турското министерство на промишлеността и технологиите обяви и подкрепа за малките и средни предприятия в страната за преодоляване на икономическите последици от пандемията. Плащанията на дължимите суми към Агенцията за развитие и подкрепа на малките и средни предприятия се отлагат с три месеца, а сроковете за изпълнение на проектите се удължават с четири месеца. Министерството заяви, че на малките и средни предприятия, които произвеждат продукти за медицинска защита, ще се предостави допълнителна подкрепа.

Агенцията ще предостави подкрепа до 6 милиона турски лири /940 000 долара/ за тези проекти, като 4,2 милиона лири /657 000 долара/ от тази сума ще бъде заем.

Румъния

Румъния обяви план за 10 милиарда леи (2,2 милиарда долара) за държавни гаранции за подкрепа на малки и средни компании. Предвижда се румънците да могат да отложат плащането на вноските си към банките за 9 месеца. Това ще важи както за физическите, така и за юридическите лица. Финансовият министър Флорин Къцу написа във Facebook, че се е договорил с Националната банка на Румъния и с банковата система за отлагане на плащането на вноските по кредитите за 9 месеца. Това ще става чрез подаване на молба до съответната банка онлайн. Флорин Къцу посочи също, че следващата седмица ще бъде направена корекция на бюджета, за да бъдат осигурени парите, необходими на Министерството на здравеопазването.

Чехия

4 милиарда долара пряка помощ за бизнеса и още 36 млрд. долара за непряка помощ, включително гаранции.

Полша

212 млрд. злоти (51,3 милиарда долара). Планът за стимулиране включва ваканция за изплащане на дългове и социални вноски, гаранции за заеми, както и изплащане на заплати на тези, които не могат да работят.

[В. Монитор](#)

✓ Радев обсъди с естонския президент бюджета на ЕС и мерките заради COVID-19

Президентите на България и Естония обсъдиха многогодишната финансова рамка на ЕС и нуждата от мерки за социалното и икономическо възстановяване след коронавируса, съобщиха от Дондуков 2.

Държавният глава Румен Радев и неговия естонски колега Керсти Калюлайд са разговаряли по телефона.

По думите на Радев не трябва да се допуска ескалация на социалното напрежение, породено от коронавируса, и затова са необходими своевременни действия в подкрепа на засегнатите граждани, малките и средни компании.

Потенциалното отлагане на приемането на МФР ще засегне най-тежко страните от Източна Европа, посочил Радев и открил значението на Кохезионната и Общата селскостопанска политика на ЕС като фактори за икономически растеж и социално сближаване в Европа. Той още подчертал, че е важно солидарността в ЕС да не се пропуква в условия на криза и е задължително условие за преодоляването на социалните и икономически последици от коронавируса.

Сред темите, засегнати по време на разговора били ролята на ЕС за съхраняване на потенциала на международния икономически обмен и транспорт за доставки на медицинско оборудване, храни и ключови за гражданите и националните икономики стоки.

Двамата разменили мнения за предприетите мерки за ограничаване на разпространението на коронавируса в България и Естония, както и в подкрепа на засегнатите граждани и икономиката.

Обсъдена била и перспективата за развитие на инвестиционния потенциал на инициативата „Три морета“ за осъществяването на конкретни проекти в областта на регионалната транспортна, енергийна и дигитална свързаност.

✓ Планират кризисна рекламна стратегия за летния сезон

Само 1025 души има в хотелите у нас

„Ще се прави кризисна рекламна стратегия за летния сезон“, каза в ефира на БТВ министърът на туризма Николина Ангелкова.

Тя добави, че ще се разчита основно на вътрешния туризъм и да се привличат повече туристи от съседни страни. По думите ѝ, ще се направи опит концесионерите на пясъчните ивици да пуснат чадърите и шезлонгите безплатно. „Засага няма отменени резервации за лятото“, подчерта Ангелкова.

Министърът информира, че по данни на системата за туристическа информация ЕСТИ към 25 март само 1025 души е имало в в хотелите у нас.

Тя припомни, че сега е невъзможно турагенциите да върнат парите за предплатени пакети, а изходът е с ваучери за бъдещо потребление на услугата. Важното е обаче да има начин ваучерът е да бъде използван, дори при фалит на фирмата. „Не може обаче да задължим потребителя да приеме ваучера. Такава е и директивата на Еврокомисията“, поясни министърът.

Министърът добави, че са спрени проверките, а също и прекатегоризацията на туристическите обекти.

„174 индивидуални и 14 организирани български туристи все още са извън родината“, информира министърът на туризма.

✓ Ремонтират с евросредства още 7 професионални гимназии в страната

Нови седем общински и държавни професионални гимназии ще бъдат обновени и преоборудвани с финансиране по управляваната от министерството на регионалното развитие и благоустройството Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

В тях ще бъдат инвестирани почти 8 млн. лв. спестен ресурс по приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ на европейската програма. Управляващият орган вече публикува изменение на процедурата „Подкрепа за професионалните училища в Република България“ и приоритетната ос, с което се дава „зелена светлина“ за стартиране на проектите.

Пет от професионалните гимназии, които ще получат финансиране, са в направление ветеринарна медицина, горско стопанство, растениевъдство и животновъдство. С проекти могат да кандидатстват общините Берковица – за Лесотехническа професионална гимназия, Две могили – за Професионална гимназия по селско стопанство „К. А. Тимирязев“, Елхово – за Професионална гимназия по механизация на селското стопанство „Ернесто Че Гевара“, Нови пазар – за ремонт на Професионална гимназия по селско стопанство, и община Лозница – за Професионална гимназия по ветеринарна медицина и земеделие „Александър Стамболийски“.

Министерството на образованието и науката може да подаде проект за финансиране на ремонтни дейности в Професионална гимназия по облекло „Ана Май“ в Пловдив и Професионална гимназия по електроника и енергетика – Банско.

Крайният срок за подаване на проектни предложения е 19:00 часа на 29 май 2020 г.

До момента по нея са финансирани 40 договора на стойност от почти 160 млн. лв., с които се ремонтират десетки училища в цялата страна. Така се създават условия за модерни образователни услуги чрез подобряване на образователната инфраструктура в професионалните училища от национално и регионално значение.

✓ МС предлага Емил Ефтимов за Началник на отбраната

Правителството предлага на Президента на Република България да издаде указ, с който да освободи вицеадмирал Емил Ефтимов от заеманата длъжност и да го назначи на длъжността „Началник на отбраната“ и да го удостои с висше офицерско звание „адмирал“.

Ефтимов застава на мястото на починалия преди около месец ген. Андрей Боцев.

С друго решение правителството предлага на Президента на Република България да издаде указ, с който да назначи капитан I ранг Велко Велков на длъжността „Командир на флотилия бойни и спомагателни кораби“ и го удостои с висше офицерско звание „флотилен адмирал“.

БНР

✓ Елеонора Неголова: Необходими са мерки за насърчаване по размера на бизнеса

Интервю на Даниела Якова с Елеонора Неголова в предаването „12+3“

„Отговорността и усилията трябва да бъдат в синергия и на бизнеса, и на правителството. Ние обаче не виждаме конкретни схеми за подкрепа на малкия бизнес, най-вече по размер на бизнеса. Трябва да се търсят механизми и мерки за подкрепа на размера на бизнеса, особено микропредприятията и самонаетите фамилни бизнеси“. Това каза пред БНР Елеонора Неголова, председател на Националното сдружение за малкия и среден бизнес.

Според нея трябва да се търсят схеми за държавна помощ.

„Мерките трябва да се обсъждат с бизнес организациите заради многото специфики... Много е важна комуникацията, да се носи отговорност и да се дават реалистични предложения за конкретни мерки“.

В предаването „12+3“ Неголова посочи:

„Основният документ на Европейския съюз, насочен към малките и средни предприятия, се нарича акт за малките и средни предприятия. Там е казано – мисли първо за малките, за микропредприятията, които са около 60% от всички предприятия в България. В редица населени места те са основен работодател и данъкоплатец... Необходими са мерки за насърчаване на размера на бизнеса и броя на наетите места, това е нещо, което може да подкрепи бизнеса в този момент... Трябва да бъде подкрепена и ликвидността в предприятията“.

По думите на Неголова в сдружението вече има сигнали за затруднения в изпълнението на дейности по договори за безвъзмездна финансова помощ заради недостиг на оборотни средства:

„Или предстои преговаряне на графици за изпълнение на проектите, инвестиционните дейности или спират, или се ограничават... Започва завихрянето на една спирала... Като отворена икономика имаме различни нужди от тези на колегите в Германия, в Италия. Сега е важно експертите да бъдат на висотата на нуждите на ситуацията и да дадат своята експертиза про боно на правителството, за да може да получат едни работещи мерки, а не като ситуацията през 2009 година, когато бяха взети мерки, но не доведоха до очакваните резултати“.

Интервюто с Елеонора Неголова можете да чуете в [звуквия файл](#).

✓ Готов е новият вариант на постановлението за схемата 60:40

Готов е новият преработен вариант на правителственото постановление за отпускането на помощта от 60 процента за изплащане на заплатите в засегнатите от коронавируса фирми, научи "Хоризонт".

Както настояваха синдикатите, обхватът на действието му е значително разширен, и в него вече влизат напрмер строителството и преработващата индустрия, но липсват тежката индустрия, мините, металургията. В първоначалния вариант мярката важеше само за търговията, туризма, културата и спорта.

В специално приложение към проекта на правителственото постановление има списък на секторите и икономическите дейности, за които ще важи новата мярка. Преработващата промишленост е включена с изключение на производството на тютюневи изделия, производството на кокс и рафинирани продукти и производство на химични продукти, на лекарствени вещества и на продукти и на компютърна и комуникационна техника.

Присъстват, както и в първия вариант, търговията на дребно, транспортът, дейността на питейните заведения, прожектирането на филми, рекламни агенции, артистична и творческа дейност, спортни и други дейности, свързани с развлечения, както и с поддържане на добро физическо състояние.

Според новия вариант на проекта, компенсацията в размер на 60% от осигурителния доход за месец януари за всеки нает ще се изплаща, ако на съответния работещ се запази заетостта за период не по-малък от времето, за който се изплаща компенсацията. Първоначалният вариант предвиждаше и изискване за три месеца запазване на работното място.

✓ Как въведеното извънредно положение ще се отрази на върховенството на правото

Интервю на Силвия Великова с Андрей Георгиев и Васил Александров в предаването „12+3“

Как въведеното извънредно положение ще се отрази на върховенството на правото. Темата коментираха в предаването „12+3“ съдиите Андрей Георгиев и Васил Александров.

Андрей Георгиев, член на Съюза на съдиите в България:

„Имаме ли извънредно положение от гледна точка на Конституцията? Всички международни актове за човешките права предвиждат, че правата имат изключения. Едно от тях е за опазване на общественото здраве, при условие че е въведено в закон, че мярката е подходяща да постигне целта и че е пропорционална – толкова ограничава правата, колкото е минимално необходимото, за да се постигне целта, не повече“.

Георгиев поясни, че от юридическа страна извънредно положение означава такова положение, при което изключенията, предвидени в обикновените закони, не са достатъчни, за да опазят нацията от някаква заплаха:

„90% от мерките, свързани с ограничението на правата в този закон, са предвидени и в обичайното законодателство. Имаха нужда от прецизиране, това беше направено, но това не е извънредно положение по начина, по който Конституцията го предписва... Заплахата не винаги предполага извънредно положение“.

Съдия Васил Александров коментира идеята за временна дерогация на Европейската конвенция за правата на човека:

„Конвенцията предвижда възможност за дерогация на определени права. Дали имаме извънредно положение по смисъла на Конвенцията? Конституцията и Конвенцията имат едни и същи стандарти на защита на правата. Не съм прочел смислен аргумент по какъв начин правилата на Конвенцията затрудняват властта, за да може да се пребори с тази заплаха. Мерки трябва да има, но с какво?“.

Според него при дерогирание на Конвенцията ще изпратим неприятен сигнал към демократичните общества, че изпитваме затруднение в по-изключително положение да спазваме едни зададени стандарти.

На въпрос доколко е защитено правото ни на справедлив съдебен процес в ситуацията на извънредно положение, съдия Георгиев отговори:

„Ограниченията относно съдебните производства не влязоха в закон, беше казано ВСС да предвиди какви да са ограниченията. ВСС избра един модел на почти пълно затваряне на съдилищата. Проблем е, че работата на съдилищата ще се затрудни по отношение на някои функции... Въпросът е дали ВСС не стесни твърде много категориите дела, защото се появяват проблеми, особено свързани с децата. Въпроси възникват в рамките на административното производство - дали там не е необходимо дела, които трябва да се разглеждат бързо, да бъдат допуснати за разглеждане. Ако това положение продължи, трябва да се вземат мерки, защото имаме дела срещу задържани хора, които чакат присъда“.

✓ Христо Михайловски: Банковата система е стабилна

Според него е необходимо прецизиране на помощите, които държавата предлага

Интервю на Марта Младенова с Христо Михайловски за предаването „Нещо повече“

„Помощите, които държавата предлага, трябва да бъдат прецизирани. Нашият бизнес се нуждае от ликвидност в момента. Банковата система е стабилна, което е хубава информация. Мерките трябва да бъдат дългосрочни. Очакваме, че кризата у нас ще продължи по-дълго от останалите страни“. Това коментира пред БНР Христо Михайловски, икономически експерт.

По думите му драстичните мерки у нас са предизвикани от невъзможността да бъдат поети по-голям брой болни с коронавирус, но това според него ни отдалечава от момента, в който ще се справим с кризата и това ще рефлектира върху икономиката ни:

„Мерките на правителството не са достатъчни, защото са краткосрочни... Икономическите мерки не могат да работят за малкия бизнес. Той няма буферни резерви, за да отдели средства. Ограниченията и мерките не са пресметнати добре... С моя опит във финансирането на предприятия не знам фирма в криза да тегли кредит. Трябва да се намали тежестта от изплащане на съществуващите кредити... решението за безлихвени потребителски кредити е полезно, както и отлагането на данъците... България ще може да разполага с около 1,35 млрд. евро от еврофондовете. Това е по наши сметки“.

В предаването „Нещо повече“ Михайловски допълни:

„Намирането на лекарство ще успокои играчите и пазарите ще се развържат, икономиката ще започне да се развива... Тази икономическа криза не е традиционна. Възстановяването ще е бавно и асиметрично. Най-засегнато ще е хотелиерството и ресторантьорството. Има отрасли от индустрията като текстилната, фармацевтията, те ще се развиват

добре, но за моторно-превозните средства се очаква спад. Търговията ще спадне, защото потребителското доверие се изменя. Пазарът на недвижими имоти ще падне в застой. Строителството също ще спадне, то генерира 4% от БВП, заетостта е около 8%. Транспортът също ще бъде засегнат“.

Според експерта проблем е, че се взимат решения набързо.

✓ **Доц. Григор Сарийски: Започва промяна на икономическия модел**

Нито една верига не е по-силна от най-слабото си звено, смята икономистът

Икономическият живот след кризата с коронавируса

Накъде вървим и какво ни предстои след тази абсолютно нова криза, породена от пандемията на коронавируса в световен мащаб? Изисква ли тази необичайна икономическа ситуация нов подход, нови механизми и ново поведение? Икономистът доц. Григор Сарийски прави своя анализ за тази световна криза от нов вид в "Нашият ден".

Всеки шок води до промяна на модели и на нагласи

"След края на кризата ние ще трябва да минем към по-различен икономически тип модел на развитие, до по-различен тип икономическа активност. Само до преди няколко месеца България се славеше като една от страните с най-нисък дял на използване на онлайн разплащане и с преобладаващ дял на кешовите разплащания. Не е изключено да минем към модела на Швеция – използването на карти и разплащателни сметки постоянно."

Винаги когато настъпи шок, първата реакция е паника

"Но що се отнася до системите за разплащане, няма никаква разлика дали притежавате пари кеш, или ще ги държите в картата си, тъй като това са системи, които функционират от много години, настъпвали са аварии – били са отстранявани. Няма никакво основание да очакваме нещо различно в тази кризисна ситуация. Даже напротив – ще се реагира по-бързо, за да не се всява паника у населението."

Промяната тече

"Много предприятия организараха така работата си, че който има възможност, да работи от къщи. Това е моделът, възприеман например досега от организации, занимаващи се с икономически анализ. Постепенно към такъв режим на работа могат да преминат и доста голяма част от останалите предприятия. Не е необходимо вие да губите 1-2 часа всеки ден за път до работата. Едно от известните железни правила на Доналд Тръмп е "Винаги живеј близо до мястото, където работиш, за да не губиш време в път". Когато местоработата и местоживеенето са на един и същи адрес, икономиката печели, като се пести време за път.

Разбира се, в сегашната ситуация това е нищожна печалба, сравнено със загубата. Тъй като спирането на оборотите и в търговията, и в крайното потребление неминуемо ще доведе до отслабване на темповете за растеж. И това са неща, за които предупреждават и Световната банка, и ЕЦБ, но това е характерното за всяка криза."

Този опит, който ще придобием по времето на кризата, води до нов икономически модел

"Сегашната криза показва колко е несъстоятелен настоящият модел. Този модел на глобалните вериги на доставки, на това, че се произвежда там, където е по-евтино, и се пласира там, където е по-скъпо, и съответното ликвидирание на голяма част от местните производства само за да може да се спести някой друг лев от производството на една стока... Виждате, че този модел тотално се проваля. Защото когато спре едно от звената на веригата за доставка, буквално спира цялата верига. Можеше да няма никаква зараза в България и икономиката пак щеше да пострада само заради това, че ние внасяме голяма част от полуфабрикатите отвън, произвеждаме някакви компоненти, които после изнасяме навън, за да бъде пласиран в трети страни, в това число и у нас..."

Нито една верига не е по-силна от най-слабото си звено, подчерта доц. Григор Сарийски.

Manager.bg

✓ **България иска от ЕК освобождаване от мита и ДДС за вноса на медицински стоки заради COVID-19**

Със свое решение правителството одобри подаването на искане за получаване на разрешение за прилагане на освобождаване от мита и ДДС при внос на стоки от медицински характер, свързани с борбата с Covid-19, чрез включване в общо решение на Европейската комисия (ЕК). Това съобщиха от пресцентъра на Министерския съвет.

Искането е за включване в първото общо решение на ЕК за разрешаване на прилагането на освобождаване от облагане с мита и ДДС върху вноса на стоки от медицински характер и за стоките, внасяни от агенции за подпомагане при бедствия, с цел удовлетворяване на нуждите, свързани с тяхната дейност, за времетраенето на интервенцията.

В приложение към искането е посочен списък на стоките, предмет на освобождаване от мита и ДДС при внос.

✓ **БНБ решава до дни за "кредитна ваканция"**

Европейският банков орган подкрепя възможните варианти за временен мораториум за плащанията по кредити, съобщиха от институцията. БНБ е член на Съвета на надзорниците на ЕБО и участва в обсъждането на ефектите върху банковите системи в Европейския съюз от мерките за противодействие на COVID 19, уточниха от Централната банка. Резултатите от последните консултации на ЕБО очертават рамка за действие на банките в държавите-членки в следните три основни области:

- класифицирането на банковите кредити в неизпълнение;
- реструктурирането на експозиции;
- прилагането на Международния стандарт за финансово отчитане 9 (МСФО9/IFRS9).

ЕБО подкрепя инициативите за целенасочени и временни мораториуми (публични или частни), приемани на национално и общоевропейско равнище, които спират или отлагат плащания по банковите кредити.

Очаква се ЕБО скоро да определи критерии за сходно третиране на публични и частни мораториуми за плащанията по банкови кредити.

На основата на тези критерии БНБ също ще вземе решение и в близките дни ще обяви как ще се процедира и в България, посочват от Централната банка и уточняват, че това решение ще бъде в продължение на [вече анонсираните от БНБ мерки за 9.3 млрд. лв. във връзка с пандемията от COVID 19.](#)

Това решение ще позволи на търговските банки в България да доразвият действията си за ограничаване на неблагоприятните ефекти от пандемията от COVID 19 върху техните клиенти.

Въпреки това ЕБО настоява за важноста на адекватното измерване на риска и очаква институциите да дадат приоритет на индивидуалните оценки на възможността на длъжниците да плащат, когато е възможно.

Защитата на потребителите остава приоритет и финансовите институции трябва да осигурят пълно разкриване и да действат в интерес на клиентите, без скрити такси или автоматично въздействие върху кредитните рейтинги.

Понастоящем добре функциониращите платежни услуги са жизненоважни и безконтактните плащания трябва да се увеличат до прага, разрешен от законодателството на ЕС.

ЕБО подкрепя мерките, предприети и предложени от националните правителства и органи на ЕС за справяне с неблагоприятното системно икономическо въздействие на коронавируса под формата на общи мораториуми.

По-специално, ЕБО поясни, че обобщените забавяния на плащанията, адресирани до всички кредитополучатели, не водят до автоматична класификация за неизпълнение или вероятност за плащане. Според тях трябва да се даде приоритет на индивидуалните оценки за вероятността за плащане.

ЕБО също подчерта, че при прилагането на международния счетоводен стандарт по МСФО 9 институциите се очаква да разграничават кредитополучателите, чието кредитно състояние няма да бъде повлияно значително от настоящата ситуация в дългосрочен план, от тези, които не биха възстановили тяхната кредитоспособност.

Най-накрая ЕБО отбеляза значението на подредените платежни услуги през този период, препоръча използването на безконтактни плащания до 50 евро и насърчи потребителите и търговците да предприемат санитарни мерки и да разгледат всички възможности за плащане.

✓ Бизнесът трябва да продължи да съществува. За доброто на всички!

Георги Ангелов, старши икономист в Институт „Отворено общество“

Затворени ресторанти, кина, театри, молове, фитнеси, хотели. Големи, структуроопределящи сектори като автомобилостроенето - на пауза. Принудително приземени флотилии на гражданската авиация по цял свят - това са само първите директни и видими "ефекти" от санитарните мерки, въведени повсеместно от всички правителства в последните дни. Предпазливостта, липсата на яснота за бъдещето и нуждата да се спазва карантина и да се ограничават социалните контакти води до далеч по-широки негативни ефекти. Например, в момента никой няма да тръгне да си купува имот, или автомобил, или мебели, да взема заем или да прави мащабен и скъп ремонт. За такива начинания се изисква потребителско доверие, увереност в бъдещето. А тя липсва. Никой не знае какво и как предстои да се случва и дали утре няма да му трябват пари в брой. Бизнеси и потребители минават в режим "изчакване". Прагматизмът увеличава склонността към спестяване в такъв момент. Не се знае дали тази склонност няма да се отрази негативно на рязко цялата икономика.

Отделно заради карантината в Китай, спаднаха рязко покупките на автомобили, машини – износет на индустриална продукция от Европа и САЩ беше ударен. Сега в самата Европа и САЩ се сриват продажбите на автомобили. Затварянето на автомобилните заводи означава и затваряне на техните доставчици и поддоставчици - включително тези, базирани в България.

Изключенията – храни и лекарства

Разбира се, има и изключения. С пълен капацитет работят производители на лекарства, дезинфектанти, маски, защитни средства, хранителни стоки, тоалетна хартия. Веригите за хранителни стоки също отчитат големи продажби, особено в първите дни на извънредните мерки, когато настъпи истерия и презапасяване. Но това не може да компенсира по никакъв начин спада на всички останали сектори. И външната среда, и вътрешната ще дърпа икономиката надолу към рецесия. Така че рецесия неизбежно ще има. Въпросът е колко ще е дълга - дали месец-два, или 1-2 тримесечия, или цяла година? И как да направим така, че да запазим производствения и човешкия потенциал, така че рецесията да бъде последвана от бързо възстановяване?

Световни и европейски мерки

Големите централни банки реагираха доста бързо и изпреварващо. Още преди да има реални икономически данни за спад, американският Федерален резерв направи две извънредни заседания и рязко намали лихвените проценти като в същото време по всякакви канали осигури ликвидност, измерваща се в \$700 млрд. Европейската централна банка както винаги беше по-сдържана и избегна извънредни заседания, но също се включи с пакет от мерки, както и Английската централна банка и редица други. И това е само началото - тепърва предстоят още много мерки на централните банки, повечето от които ще станат факт още тази седмица.

Големите страни от G-7 и G-20, както и международните финансови институции като Световната банка, МВФ, Европейската инвестиционна банка и т.н. също ще предложат някакъв общ подход за решаване на този общ проблем. Координацията ще е полезна, за да са по-ефективни мерките и за да не се допусне някои страни освен в рецесия да попаднат и във финансова криза заради слабости на публичните финанси или високи дългове. Да се позволи здравна криза да създаде финансова криза би било доста нелепо и ще умножи проблемите драматично. Затова трябва да има и най-вероятно ще има мерки, с които да се оздрави финансовата архитектура. В този ред на мисли, регулаторите вероятно

ще одобряват мерки за разсрочване на дълговете на ударените от кризата фирми, за да се даде глътка въздух и да не се трупат лоши кредити.

В Европа финансовите министри на страните от ЕС на 17 март одобриха фискален стимул за икономиката от 1% от БВП и ликвидна подкрепа (под формата на гаранции и отложени данъчни плащания) от най-малко 10% от БВП. Целта е да се помогне на засегнатите фирми да оцелеят и на заетите да запазят доходите си. И това е само началото. Оттук-нататък в зависимост от развитието на кризата вероятно ще има и по-нататъшни мерки, включително и за подсилване на общата система, така че да не се допусне пълномащабна финансова криза, подобна на тази от 2009 г.

Българското правителство също предложи такава схема, при която работодателите вместо да уволняват служители могат да ги запазят, като държавата ще поеме 60% от тяхното възнаграждение за период до три месеца. Ако бъдат уволнени, тези служители също биха получили 60% обезщетение от бюро по труда – така че за държавата няма допълнителна тежест. Но разликата е, че служителите запазват трудовия си договор и перспективите за работа в бъдеще в същата фирма, а работодателят запазва своите служители на договор и може във всеки момент да възстанови работа. Избягват се опашки пред бюрата по труда и риск от заразяване. Въпросът е тази схема да бъде добре обяснена и рекламирана пред бизнеса и той да бъде успокоен, че ще получи обещаното финансиране – за да се избегнат наистина масови уволнения.

Може хората да бъдат пуснати в болнични докато има карантина - като сметката се подели между работодателя и държавата. Или може хората да са в отпуск, платен частично от работодателя и частично от държавата. Или може хората да работят, но на намалено работно време. Във всеки случай, такъв модел се прилага в Германия при всяка криза и работи сравнително добре, особено при кратки кризи. Това не е панацея при структурни проблеми - напротив, пречи за тяхното разрешаване. Но при краткосрочен шок една такава система може да запази човешкия потенциал.

Всички имат полза бизнесът да продължи да съществува, за да може след кризата бързо да се върнем към икономически растеж. Би било много жалко ако заради кратка карантина един бизнес загине изцяло, кредиторите си вземат машините и другите обезпечения и ги разпродадат на безценница - или още по-лошо, ако ги държат години наред в някой склад да се амортизират. Да не говорим, че ако кредиторите са негъвкави към бизнеса и бързо обяват кредитите за "лоши", тогава самите банки ще трябва да отчетат загуби, да заделят провизии и да са в по-тежка позиция след края на кризата.

За да се запази и самият бизнес, обаче, е необходима и финансова подкрепа - под формата на разсрочване на дългове, или достъп до оборотни средства или средства за инвестиции. Отново, има работещи модели, при които се предоставя гаранция за кредити към бизнеса, така че да не се получи пълно замразяване на кредитния пазар и фалит на добри бизнеси само заради липса на ликвидни средства. Въпросът е, обаче, схемата да е добре структурирана, така че да избягва възможности за злоупотреби. Тоест, наистина да се подкрепят добри бизнеси, а не измамници.

Другата насока е максимална гъвкавост, за да може бизнесът да работи дори по време на карантина. Ресторантите и магазините може да са затворени, но да работят с онлайн поръчки и доставки по домовете. Дори този подход може да се пренесе и към по-консервативни бизнеси като аптеки, които да доставят въщи с куриер. Или дистанционни прегледи и диагностика без да се ходи на място при личния лекар биха били много полезни при карантина, но и като цяло биха повишили ефективността на системата.

Всеки бизнес има хора, които могат да работят въщи на компютър без да се налага да идват в офиса, поне за няколко седмици. Много от безсмислените срещи ще отпаднат и ще се спести много време, а смислените срещи могат да се провеждат онлайн или по телефона. За много бизнеси в дългосрочен план този подход би бил и по-ефективен, тъй като спестява много разходи за наеми на скъпи офиси и т.н.

Сега е моментът и бизнесът, и банките, и държавата, и доставчиците на комунални услуги да насочат усилия към насърчаване на онлайн услуги и избягване на гишета. Дигитализацията позволява пълна карантина и в същото време пълен достъп до всякакви услуги. При карантина хората ще прекарват много време въщи пред компютъра, съответно могат да отделят малко време и да се научат да ползват дигитални услуги. Това ще помогне не само по време на карантината, но и по време на възстановяването след това. Няма нищо по-добро по време на карантината да се образуват както децата, така и техните родители да повишат дигиталната си култура. Това би било една инвестиция, която ще се изплати хилядократно в бъдеще.

✓ „Арсенал“ започва работа, но освобождава 2000 служители

Най-многочислената фирма в България, оръжейният завод „Арсенал“ обяви, че започва работа, след като на 16-ти март работата там бе спряна, за първи път в историята на фирмата. До 29 март целият персонал на дружеството ползва платен или неплатен отпуск като мярка срещу разпространението на заразата с коронавирус.

От 29 април обаче в „Арсенал“ започват масови съкращения. Уведомлението за планираната „оптимизация на персонала“ е изпратено до Агенцията по заетостта и до Бюро по труда в Казанлък, съобщи генералният директор на дружеството Николай Ибушев, цитиран от bTV. На този етап ще бъдат освободени 2000 от общо близо 9000 заети в оръжейницата. Според официалната информация, мярката е обсъдена със синдикатите.

От „Арсенал“ обясняват решението си с „изключително трудната и непредсказуема ситуация на международните пазари през последните месеци“. Заради пандемията от коронавирус и свързаните с нея значителни инвестиции в здравеопазването се „измества фокуса на интереси от страна на традиционните партньори на дружеството, което също се отразява като спад на поръчките“. Освен това, проблемите на трансграничните транспортни коридори бави доставките. Понижаването на международните цени за барел нефт дава своето пряко негативно отражение върху традиционните купувачи на продукцията на „Арсенал“ и техните бюджети“, посочват още от дружеството.

По данни на оръжейния завод, са взети всички мерки за безопасността на работниците им.

„Закупени са дезинфектант, маски, инсталирани са термовизионни камери по порталите, осигурени са изолатор и стаи по входните портали на дружеството. С помощта на Община Казанлък е подсигурен и допълнителен медицински персонал“, подчертават от ръководството на оръжейното предприятие.

✓ **Борсовите индекси в Европа търсят посока след одобряването на икономическия пакет за 2 трлн. долара в САЩ**

Основните индекси на водещите европейски фондови борси търсят посока, след като Белият дом и Сенатът на САЩ постигнаха споразумение за икономическия пакет на стойност 2 трилиона долара срещу последиците от коронавируса.

Индексите започнаха търговията със силен ръст, но по-късно отново се оцветиха в червено.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 32,16 пункта, или 0,59%, до 5 413,85 пункта. Немският DAX отчете спад от 226,57 пункта, или 2,34%, до 9 474 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 32,16 пункта от стойността си, или 0,59%, до 5 413,85 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 2,11 пункта, или 0,69%, до 301,89 пункта

Пазарите започнаха търговията с ръст, след като американските власти постигнаха споразумение за икономическия пакет за 2 трлн. долара, който включва директна финансова помощ за американските граждани на стойност 500 млрд. долара. Тя ще бъде изплатена два път. Гражданите, чиито доходи са под 75 хил. на година, ще получат помощ в размер на 2400 долара, а домакинствата с деца още 600, смята министъра на финансите на САЩ Стивън Мнучин.

Волатилността обаче остава висока и индексите постоянно се предвиждат от зелената в червената територия и обратно.

„Добре е, че властите постигнаха координация в паричен и фискален план, но този пакет просто ограничава щетите и не е сигурно, че ще подкрепи стимулира икономиката, тъй като бизнесите остават затворени“, коментира Стефан Куупман от Rabobank.

„През лятото икономическата активност може малко да се възстанови, но дори тогава ще изоставам значително от нивата на растеж от 2018 и 2019 г. Това ще бъде една много, много дълга година за Европа“, добавя той.

Авиационният сектор, който е сред най-силно засегнатите от пандемията от коронавирус, отчете печалби днес, като книгата на Air France-KLM, IAG, Ryanair и EasyJet поскъпнаха съответно с 2,74%, 8,52%, 0,76% и 6,72%.

Книжката на германският индустриален гигант Thyssenkrupp поскъпнаха с 3,02%, след като компанията обяви, че ще съкрати 3 000 работни места в отдела си за производство на стомана до 2026 г., като принудителни уволнения ще има най-рано на 31 март 2026.

Най-силният еднодневен ръст за Dow от 1933 г. насам

Основните американски фондови борси записаха рекордни ръстове във вторник.

Промишленият индекс Dow Jones се отчете ръст от 2 112,98 пункта, или 11,37%, до 20 704,91 пункта, регистрирайки най-голямото си еднодневно повишение от 1933 г. насам. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 напредна с 209,93 пункта, или 9,38%, до 2 447,33 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq добави 557,18 пункта към стойността си, или 8,12%, до 7 417,86 пункта.

Акциите на компаниите от енергийния сектор, който е сред най-тежко засегнатите от епидемията от коронавирус, скочиха с 16% на фона на поскъпване на петрола.

Промишленият сектор също отбеляза печалби, като акциите на Boeing поскъпнаха с 20,89% на фона на надеждите, че компанията може да получи финансова инжекция от правителството. За поскъпването на книгата на авиогиганта допринесе и изказването на неговия главен изпълнителен директор Дейвид Калхун, който заяви, че очаква компанията да рестартира производството на модела 737 MAX до месец май.

В интервю за Фокс Ню американският президент Доналд Тръмп заяви, че няма да позволи да се стигне до фалит на Boeing, като подчерта, че компанията ще има нужда от „малко пари“, за да се справи с кризата.

Технологичният сектор също записа печалби, като акциите на компаниите от групата FAANG – Facebook, Amazon, Apple и Alphabet (Google) поскъпнаха съответно с 8,70%, 1,96%, 10,03% и 7,20%. Единствено Netflix отчете спад – с 0,82%.

Книжката на производителите на чипове AMD, Nvidia и Intel поскъпнаха с 11%, 17,16% и 5,69%.

Повишения в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион завършиха сесията във сряда с силен ръст, следвайки печалбите на Уолстрийт.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 1 454,28 пункта, или 8,04%, до 19 546,63 пункта, след като стана ясно, че Олимпийските игри в Токио ще бъдат отложени с една година. Това успокои пазарите и подкрепи акциите на водещите японски компании. Акциите на Softbank, Toyota и Fast Retailing поскъпнаха съответно с 10%, 10,65% и 8,78%.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite отчете ръст от 59,15 пункта, или 2,17%, до 2 781,59 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite напредна с 48,63 пункта, или 2,92%, до 1 714,86 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се повиши с 863,7 пункта, или 3,81%, до 23 527,19 пункта.

В Южна Корея индексът Kospi записа ръст от 94,79 пункта, или 5,89%, до 1 704,76 пункта, а австралийският бечнмарк ASX 200 напредна с 262,4 пункта, или 5,54%, до 4 998,1 пункта.

Въпреки повишенията инвеститорите предупредиха, че пазарите още не са достигнали дъното. Подобни ралита имаше и през последните няколко седмици, като нито едно от тях не продължи повече от ден. Икономистите и инвеститорите очакват ужасяващи икономически данни през идните дни и седмици.

„Днес беше добър ден, но ние не гледаме на това като на повратна точка“, коментира Адам Табак от Wells Fargo.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 4,31 пункта, или 1,03%, до 423,19 пункта. BGBX40 се повиши с 0,82 пункта, или 0,93%, до 89,45 пункта. BGTR30 напредна с 4,14 пункта, или 0,97%, до 430,31 пункта. BGREIT записа ръст от 0,13 пункта, или 0,10%, до 126,12 пункта.

Cross.bg

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Заразата и мерките - последна информация от Националния оперативен щаб
- Как културата ще премине през кризата? Министър Боил Банов
- Камioni на границата с Турция: как живеят шофьорите на километричните опашки?
- Коронавирус в двореца - какво става с британското кралско семейство, след като принц Чарлз беше диагностициран с COVID - 19?

БТВ, "Тази сутрин"

- Заразата стигна английската корона. Какво е състоянието на принц Чарлз?;
- На живо от Пещера: Как се ограничава разпространението на коронавируса?;
- След обявена пандемия: Колко българи се прибраха от чужбина? Разговор със зам.- министъра на външните работи Петко Дойков;
- Кой са хората, избрали да са на първа линия в битката срещу коронавируса. Среща с доброволците от „Пирогов“;
- Бизнес пред фалит. Кой сектори ще оцелеят след отминаването на заразата? Гост предприемачът Красимир Стойчев;
- Загубите в туризма. Какви ще са загубите и пред провал ли е летният сезон? В студиото министър Николина Ангелкова;
- Дистанционното обучение в Холандия. Разказ на българска учителка.

Нова телевизия, „Здравей България“

- Образование в условия на извънредно положение. Какви са рисковете за учителите и учениците по време на пандемия? Говори министър Красимир Вълчев.
- Автогари пред фалит. Има ли опасност да останем без транспорт?
- Живот на улицата - кой се грижи за бездомните по време на зараза?
- Роса от Валенсия - една история за страха и куража зад болничните стени в Испания.

✓ Преглед на вестниците

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Журналистът от "24 часа" Даринка Илиева с идея: Отворете телефоните на "Българската коледа", г-н президент

в. Труд - Следят ни по закон без съд

в. Телеграф - Джипито дава 28 дни болничен след карантината

в. Монитор - Петима пребориха коронавируса

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - София първа сметна щетите от COVID-19: поне на 86 000 жители ще намали доходите

в. 24 часа - До дни БНБ разрешена разсрочване на вноските по заемите

в. Труд - Осигуриха 700 милиона лева за облекчаване на кредитирането

в. Труд - Въвеждат ваканция по някои банкови заеми

в. Телеграф - 1,2 милиона пенсионери с 40 лв. за Великден

в. Телеграф - Взеха лиценза на Еврофутбол за три месеца

в. Монитор - БНБ с екшън план за кризата от коронавируса

в. Монитор - Спестяванията в банките скочиха с 380 млн. лв. за месец

Водещи интервюта

в. 24 часа - Стоян Мавродиев председател на УС и главен изпълнителен директор на ББР: "Мерките на правителството през ББР могат да компенсират поне 2 % от потенциалния спад на БВП"

в. Труд - Кирил Добрев, зам.-председател на БСП, пред „Труд“: Коронавирусът е земетресение за икономиката ни

в. Телеграф - Зорница Русинова, заместник-министър на социалната политика: Премия за 14 000 медици на фронта

в. Монитор - Проф. Асен Балтов, изпълнителен директор на „Пирогов“: "Възможно е да изпишем двама излекувани в петък"

Водещи анализи

в. 24 часа - Стратегия „Чук и танц“ ще преодолее вируса

в. Труд - Да заколим ли кокошката, или да я оставим да снася яйца?

в. Телеграф - Чумата, която свали маските на мизантропите

в. Монитор - Неволята учи... дистанционно

✓ Как се плащат заеми и заплати по време на извънредно положение?

Банско продължава да е под пълна карантина. Ограниченията блокираха не само хората, но и много от предприятията в града, които няма как да функционират в условията на карантина. Загубите изглеждат неизбежни, но все още

предприемачите се надяват да избегнат фалитите. Основните притеснения на собствениците са свързани с финансовите задължения към банките, защото в момента е много трудно те да се покриват.

Откакто градът е под карантина, под карантина е и бизнесът на Георги Делиев. Производството е спряло и проблемите се трупат един след друг. Най-назрял засега изглежда въпросът с вноските към банките.

Натискът към ковачницата на Делиев обаче не идва само от банките. Фирмите-контрагенти също очакват готовите изделия, които са поръчали, защото в противен случай, спазвайки чистата пазарна логика, не са готови да превеждат пари.

Ние сме с договори, които са до края на октомври. Колега ми каза, че на 23-ти е трябвало да отпътува негов тир за Германия. Цял тир с играчки, който той няма какво да направи. Германците звънят и питат защо не го изпращаш, той обяснява, че ние сме блокирани и не можем да го изпратим. Тези неща, като не се случат в един момент, няма да има пари за никого. Аз разбирам, че човешкият живот е преди всичко, но да не стане така после да мине кризата, да отшуми, да се справим с вируса и после пък да умираме от глад, посочи Делиев.